

PROGRAM ROZVOJA OBCE BRUTOVCE

2015

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Brutovce na roky 2015 - 2023
Územné vymedzenie:	Obec Brutovce
Územný plán obce schválený:	nie
Dátum schválenia PHSR:	30.09.2015
Dátum platnosti:	od 2015 do 2023
Verzia:	1.1
Publikovaný verejne:	30.09.2015

I. ÚVOD

Tento dokument bol spracovaný na základe zákona č. 309/2014 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorým sa zmenil pôvodný zákon č. 539/ 2008 Z. z.. Nový zákon o podpore regionálneho rozvoja s účinnosťou od 1. januára 2015 prináša viaceré zmeny aj v možnostiach dotácií pre subjekty územnej spolupráce a zmenila sa tiež definícia partnerstva, preto sa nový zákon týka výrazne priamo obce, ale i ďalších subjektov regionálneho rozvoja. Doterajšie Programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) sa po novom nazývajú Programy rozvoja (ďalej PR) a významnou zmenou je aj možnosť pre obce vypracovať Spoločný program rozvoja obcí (ďalej SPR) pre viacero územných samospráv. Obec Brutovce sa napriek tejto možnosti a úvahám o využití nového prístupu a zapojení sa do SPR rozhodla, že vzhľadom k špecifickosti si vypracuje samostatný PR.

Podľa § 12 písmena b) bude zároveň naplňovať zákonom stanovenú povinnosť, t. j. okrem každoročného vyhodnocovania plnenia programu rozvoja, zašle **vždy na VÚC PSK do 31. mája správu o jeho plnení.**

Program rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v PHSR VÚC PSK, na území ktorej sa nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce. Je komplexným dokumentom a nositeľom rozvojovej politiky územnej samosprávy, predstáva jej vedenia a obyvateľov o budúcnosti. Poskytuje celkový pohľad na rozvoj obce, pričom sa podrobnejšie zaoberá ekonomickými a sociálnymi aspektmi.

Obec v podobe programu rozvoja získava nástroj na proaktívne riadenie rozvoja, založené na iniciovaní potrebných a žiaducich zmien. Z tohto hľadiska ho možno vnímať ako dôležitý nástroj marketingovej komunikácie. Obec vypracovaním programu rozvoja dáva najavo záujem o svoju budúcnosť, ako aj budúcnosť svojich obyvateľov a súčasne tým preberá na seba zodpovednosť za ďalší rozvoj.

Vypracovaním programu rozvoja spĺňajú obce jeden zo základných princípov regionálnej politiky Európskej únie - princíp programovania. Podľa tohto princípu sa podpora zo zdrojov Európskej únie viaže na vypracovanie programových dokumentov, preto zákon o podpore regionálneho rozvoja definuje štyri programové dokumenty regionálneho rozvoja, pričom na úrovni obce túto úlohu podľa § 5 plní program rozvoja obce (PR) alebo spoločný program rozvoja (SPR), musí byť aj v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Partnerskej dohode, ktorá predstavuje strategický dokument pre čerpanie finančných prostriedkov zo štruktúr EÚ v programovom období 2014 až 2020 a **v súlade s novým programovým obdobím** pre čerpanie štrukturálnych fondov pre roky **2014 - 2020** v nadväznosti **na možnosti čerpania dotácií aj spoza hraníc SR** v oblasti európskych dotačných schém. Z toho vyplýva, že obec pre získanie finančnej podpory z dotačných a grantových schém musí preukázať súlad zamýšľaného projektu s regionálnymi stratégiami i miestnou, ktorú reprezentuje program rozvoja obce. V zmysle zákona je nevyhnutnou podmienkou ku predloženiu Žiadosti o nenávratné finančné pomoci.

Programovanie je participatívny proces, to znamená, že ho vykonávajú resp. sa na ňom podieľajú tí, ktorí rozhodujú o budúcnosti obce. Programovanie je interaktívny proces, to znamená, že proces tvorby dokumentu je poháňaný zdola nahor a rozmyšľaním zhora nadol. Zdola – občania, členovia tímu, zhora – volení predstavitelia obce, starosta obce, pracovníci obecného úradu, odborníci, poslanci a ďalší aktéri regionálneho rozvoja pôsobiaci na princípe partnerstva.

Je dôležité si uvedomiť, že tak ako plynie čas, tak sa menia rôzne systémy, ktoré menia prostredie, a že aj PR obce ako strednodobý program nezostane bez zmien. Ku strategickým dokumentom sa je potrebné vracieť, pracovať s nimi a aktualizovať ich po dosiahnutí určitej etapy vývoja či zmene podmienok.

Základné princípy tvorby PR:

- je založený na kvalitných a overených dátach,
- je výsledkom komplexných analýz v troch kľúčových politikách - oblastiach,
- je vytvorený partnerstvom hlavných aktérov územia,
- je v súlade s udržateľným využívaním hodnôt a zdrojov konkrétneho územia,
- je vyjadrením vízie v konkrétnych stratégiách a rozvojových projektoch.

II. METODIKA TVORBY PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE

Proces strategického plánovania predstavuje súbor navzájom súvisiacich činností, ktoré sú riadené tak, aby viedli k naplneniu vopred stanovených a hierarchicky usporiadaných cieľov.

Strategické plánovanie podpory regionálneho rozvoja pozostáva z týchto troch hlavných procesov: programovanie, finančné riadenie a monitorovanie, tiež hodnotenie výstupov.

V rámci **programovania** sa analyzuje východisková situácia, definujú sa strednodobé ciele, určuje sa primeraná stratégia a vyberajú sa vhodné aktivity na jej realizáciu.

Prostredníctvom **finančného riadenia** sa zabezpečuje finančná podpora na realizáciu podporených aktivít.

V procese **monitorovania a hodnotenia** sa zbierajú a analyzujú dáta o realizovaných a plánovaných aktivitách vo väzbe na finančné zdroje a programovú štruktúru.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce z hľadiska štruktúry podľa zákona č. 309/2014 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja obsahuje 5 častí: analytickú, strategickú, programovú, realizačnú a finančnú, v ktorých :

- a) analyzuje možnosti hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, stanovenie cieľov a prvoradých potrieb,
- b) stanovuje úlohy a prvoradé potreby v rozvoji technickej infraštruktúry, sociálnej infraštruktúry, v starostlivosti o životné prostredie, vo vzdelávaní, v kultúre a v ďalších oblastiach podľa § 3 ods. 2,
- c) navrhuje finančné a administratívne zabezpečenie.

Analytická časť dokumentu obsahuje analýzu vnútorného, vonkajšieho prostredia a zhodnotenie súčasného stavu. Súčasťou je sprehľadnenie prírodných, kultúrnych, ľudských, materiálnych a ekonomických zdrojov obce. Hlavným zdrojom údajov, ktoré sme použili pri analýze týchto oblastí života obce bola samotná samospráva obce – jej predstavitelia, občania obce, najmä tiež ŠÚ SR a internet. Občania sa do procesu zapojili hlavne vyplnením dotazníka v rámci prieskumu verejnej mienky, ale tiež do problémovej analýzy, tvorby vízie a SWOT analýzy.

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určí hlavné ciele a priority rozvoja pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

Táto obsahuje:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Programová časť obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, t.j. pozostáva z aktivít, realizáciou ktorých by sa mali naplniť stanovené ciele. Ku každej aktivite je priradený predpokladaný termín a osobná zodpovednosť za realizáciu, výška nákladov a zdroje finančných prostriedkov, z ktorých sa bude čerpať pri ich samotnej realizácii. Obsahuje tak podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej politike na úroveň opatrení a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami projektov.

Realizačná časť ako súčasť programovej je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce/VÚC, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce/VÚC s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce/VÚC formou akčných plánov.

Táto obsahuje:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- systém monitorovania a hodnotenia,

- akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (x+2) - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Finančná časť s prepojením na programovú obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce

Táto obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce.

Pri zostavovaní **finančného rozpočtu** sa vychádzalo z plánovaného odhadu nákladov na jednotlivé aktivity obce (stanovené v súčinnosti s obcou) a možností získavania zdrojov.

To, či sa realizáciou aktivít naplnili stanovené ciele, sa zisťuje porovnaním plánovaných hodnôt merateľných ukazovateľov a skutočného stavu. V tomto prípade to bude počet zrealizovaných aktivít.

Riadiaci tím na záver zabezpečí finalizáciu dokumentu a jeho predloženie zastupiteľstvu na schválenie:

1. prerokovanie dokumentu v orgánoch samosprávy (rada, zastupiteľstvo, výbory, komisie),
2. schválenie dokumentu zastupiteľstvom
3. samospráva informuje verejnosť o schválení PHSR (úradná tabuľa, webová stránka, apod.)

Celý tento proces by mal viesť jednak k zefektívneniu činnosti samosprávy a tiež k jej sprehľadneniu a priblíženiu občanom obce.

III. AUDIT ZDROJOV OBCE BRUTOVCE

A) Z HISTÓRIE OBCE

Obec bola založená po tatárskom vpáde v chotári obce Ordzovany po roku 1260. Obec je doložená z roku 1319 ako Brotouch a. n. Senthlorinch, neskôr ako Scenthlewrinch (1351), Bruttocz (1494), Brutowcze (1773); maďarsky Brutóc, Szepesszentlőrinc; nemecky Stenzelhaus., no archeologické nálezy dokazujú, že Brutovce boli osídlené ešte pred tatárskym vpádom. Prvý písomný záznam o dedine Svätý Vavrinec (Brutovce) sa viaže k roku 1268. Podkladom pre návrh obecného erbu bola obecná pečať pochádzajúca z druhej polovice 17. storočia. V pečati obce je vyobrazený stojaci svätec – sv. Vavrinec v pravej ruke držiaci palmovú vetvičku a v ľavej ražeň. Sv. Vavrinec sa stal patrónom obce, jeho meno niesla aj prvá osada z ktorej sa neskôr vyvinuli Brutovce

Medzi známymi rodákmi obce patrí americký katolícky filozof a politik Michael Nowak a Anton Ján Vaško bývalý riaditeľ školy ktorý zachránil obec a obyvateľov pred vypálením a vyvrazením.

B) ANALÝZA SÚČASNEJ SITUÁCIE V OBCI

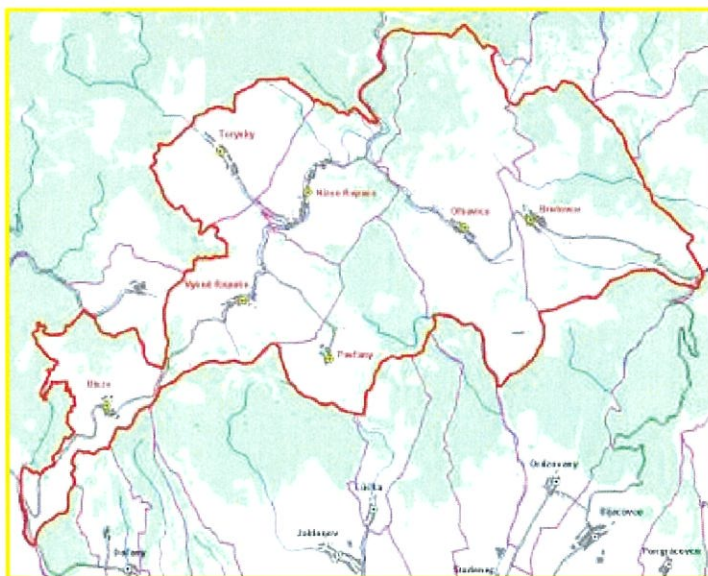
Tabuľka č. 1: Základné informácie o obci

Samosprávny kraj:	Prešovský
Okres:	Levoča
Región:	Spiš
IČO:	00328979
Počet obyvateľov:	190
Rozloha:	1368 ha
Prvá písomná zmienka:	v roku 1268

Zdroj: www.e-obce.sk/brutovce

Brutovce sa nachádzajú vo východnej časti Levočských vrchoch severne od Spišského Podhradia, v pramennej oblasti Kunišovského potoka a Rovinky.

Nadmorská výška v strede obce je 863 m n. m. a v chotári 575 – 1056 m n. m. Podľa územnosprávneho členenia patrí do okresu Levoča, z hľadiska regiónov patrí do regiónu Spiš. Obec má v súčasnosti 188 obyvateľov. Spolu s ostatnými 6-timi obcami sú členom Združenia obcí Levočské vrchy.

Obrázok č. 1:
Mapa mikroregiónu
Levočské vrchy

Zdroj: PHSR Brutovce 2008

Obrázok č. 2: Región MAS LEV, o. z.

Zdroj: MAS LEV

1 PRÍRODNÉ ZDROJE OBCE

1. 1 Pôda

Celková výmera územia obce je v hektároch. Poľnohospodárska pôda predstavuje súhrn kultúr (druhov pozemkov) slúžiacich bezprostredne poľnohospodárskej výrobe ako základný prostriedok, z ktorého sa získava rastlinná produkcia. Pozostáva z ornej pôdy, chmeľníc, viníc, záhrad, ovocných sádov a trvalých trávnatých porastov.

Obec Brutovce sú typicky poľnohospodárskou obcou, kde sa pestujú obilniny, olejniny, zemiaky, cukrová repa. V obci prevláda hlavne poľnohospodárska činnosť, ktorá má dlhodobú tradíciu a vhodné podmienky, hlavne na chov dobytka. Na týchto základoch funguje aj poľnohospodárske družstvo v Olšavici, Olšavica – Brutovce. Obec vlastní niekoľko hektárov lesov, pasienkov veľa hektárov ornej pôdy na mierne kopcovitom a miestami ťažko prístupnom, až neprístupnom teréne.

Tabuľka č. 2: Využitie pôdneho fondu v obci Brutovce

Pôda	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
poľnohospodárska (ha)	942,3	942,3	942,3	942,3	942,3	942,3	942,2	942,2
nepoľnohospodárska (ha)	426,2	426,2	426,2	426,2	426,2	426,2	426,3	426,3
spolu (ha)	1368,4							

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

Z prvej tabuľky je zrejmé, že v evidencii Štatistického úradu SR je zaznamenané 942,2 ha poľnohospodárskej pôdy, čo je o 515,9 ha viac ako je výmera nepoľnohospodárskej pôdy k 31. 12. 2014. Pôdny fond obce je teda tvorený z **68,85% poľnohospodárskej pôdy a z 31,15% nepoľnohospodárskej pôdy**.

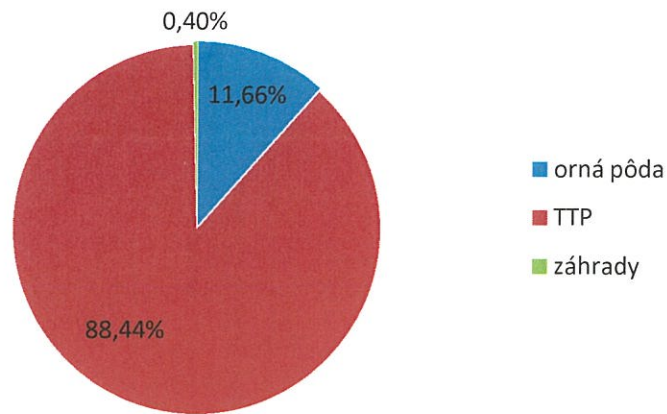
Tabuľka č. 3: Využitie poľnohospodárskej pôdy v obci Brutovce

Kataster/ rok	SPOLU (ha)	Orná pôda (ha)	Záhrady (ha)	TTP (ha)
2007	942,3	105,2	3,7	833,4
2008	942,3	105,2	3,7	833,4
2009	942,3	105,2	3,7	833,4
2010	942,3	105,2	3,7	833,4
2011	942,3	105,2	3,7	833,4
2012	942,3	105,2	3,7	833,4
2013	942,2	105,2	3,7	833,4
2014	942,2	105,2	3,7	833,4
v % (r. 2014)	100%	11, 16 %	0, 40 %	88, 44 %

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

Poľnohospodársku pôdu tvorí orná pôda, ktorá sa rozkladá na vyše 11%, záhrady len 0,4% a trvalo trávne porasty zaberajú až 88,44% pôdneho fondu obce.

Graf č. 1: Využitie poľnohospodárskej pôdy k 31. 12. 2014 v obci Brutovce

Zdroj: Tabuľka č. 3

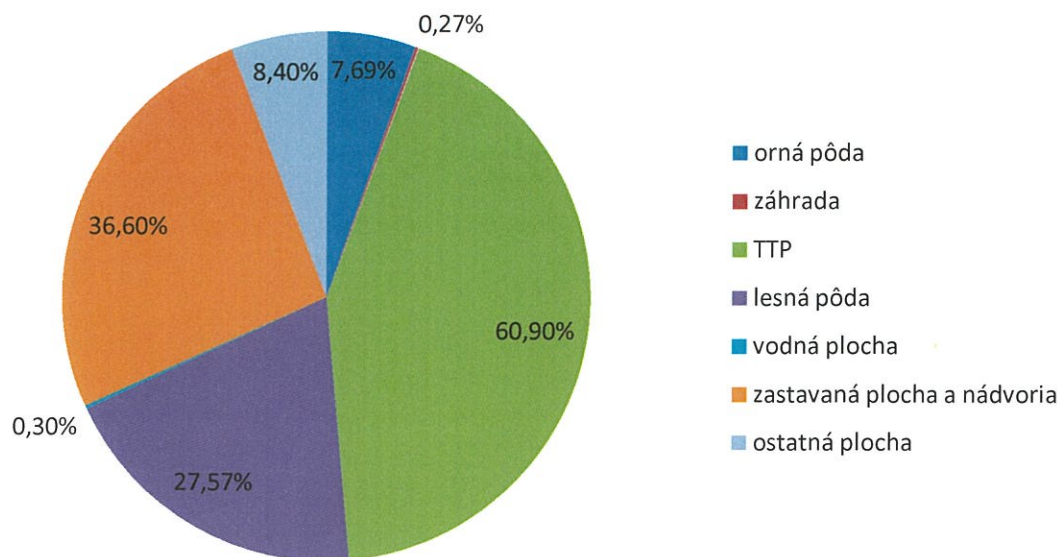
Poľnohospodárska pôda je hlavne využitá pre živočíšnu výrobu a to chov hovädzieho dobytku a oviec s produkciou mlieka a mäsa. Od roku 2007 podniká súčasne ako SHR, súkromná osoba, v obci s chovom zvierat p. Valentín Sakmár.

Tabuľka č. 4: Využitie nepoľnohospodárskej pôdy v obci Brutovce

Kataster /Rok	Výmera v ha	Lesná pôda (ha)	Vodná pôda (ha)	Zastavaná pôda a nádvorcia (ha)	Ostatná pôda (ha)
2007	426,2	377,2	4,1	36,6	8,3
2008	426,2	377,2	4,1	36,6	8,3
2009	426,2	377,2	4,1	36,6	8,3
2010	426,2	377,2	4,1	36,6	8,3
2011	426,2	377,2	4,1	36,6	8,3
2012	426,2	377,2	4,1	36,6	8,3
2013	426,3	377,2	4,1	36,6	8,4
2014	426,3	377,2	4,1	36,6	8,4
v % (r. 2014)	100 %	88,48 %	0,96 %	8,59 %	1,97 %

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

Graf č. 2: Využitie pôdneho fondu

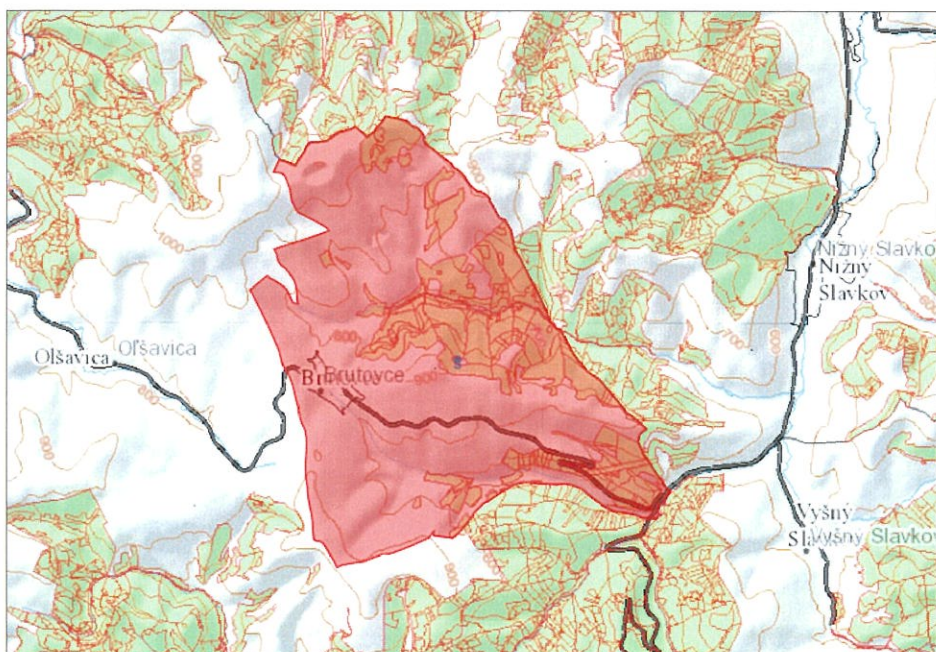
Zdroj: Tabuľka č. 3 a 4

1.2. Nerastné suroviny

V katastri obce sa nenachádzajú žiadne náleziská nerastných surovín.

1.3 Lesy

Obrázok č. 3: Katastrálne územie obce Brutovce

Zdroj: www.forestportal.sk, LGIS

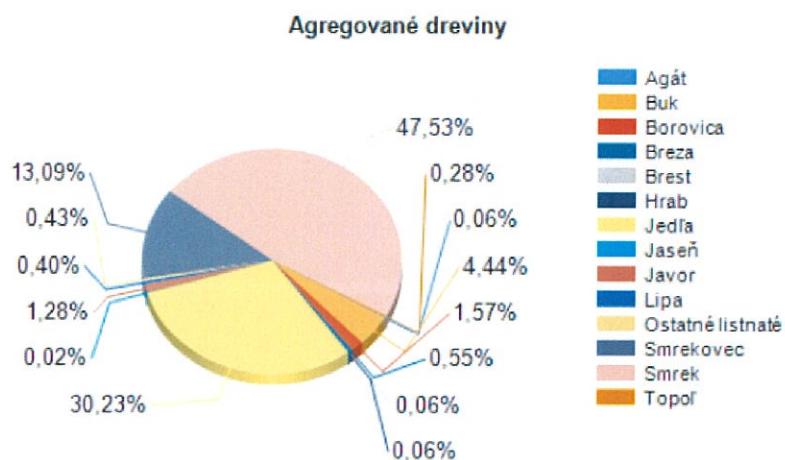
Tabuľka č. 5: Vlastníctvo lesnej pôdy obce

Výmera SPOLU	Cirkevné	Spoločenstvá (Urbár, kompos., Spoloč. Vlast., Družstvo)
377,2 ha	31,15 ha	346,05 ha
100%	8,3%	91,7%

Zdroj: Obec Brutovce

V obci sa nachádza početné množstvo smrekov (47,53%) a jedlí (30,23%). Ide väčšinou o ihličnaté lesy miestami je to zmiešaný typ lesov. Z listnatých stromov v katastri obce najviac rastie buk.

Obrázok č. 4: Počet stromov v katastri obce Brutovce, drevinové zloženie v grafe (28. 4. 2015)

Zdroj: www.forestportal.sk ,LGIS

Obrázok č. 5: Drevinové zloženie podľa názvu stromov v obci Brutovce

Drevina	Výmera v ha	Percento
Agát	0,22	0,06 %
Borovica	5,74	1,57 %
Brest	0,21	0,06 %
Breza	2,00	0,55 %
Buk	16,22	4,44 %
Hrab	0,20	0,06 %
Jaseň	0,07	0,02 %
Javor	4,69	1,28 %
Jedľa	110,44	30,23 %
Lipa	1,47	0,40 %
Ostatné listnaté	1,56	0,43 %
Smrek	173,68	47,53 %
Smrekovec	47,85	13,09 %
Topoľ	1,04	0,28 %
Spolu	365,38	100,00 %

Stav k 28.04.2015

Zdroj: www.forestportal.sk ,LGIS

Katastrálne územie obce Brutovce patrí pod Lesný hospodársky celok Spišské Podhradie a LHC Lipany.

	LHC	vek poras-tu	stupeň ochrany prírody	tvar lesa	kategó-ria lesa	funkcia lesa	súbor stro-mov	pôda
S	SP	90 r.	1°	V-les, ktorý vznikol zo semena alebo odrezkov	Hohosp odárske	produkcia dreva	jedle a ihličnany	kamenitá, miestami skalistá
SV	SP	90 r.	1°	V	H	produkcia dreva	smrekovcové smrečiny	kamenitá
SZ	SP	90 r.	1°	V	H	produkcia dreva	smrekovcové smrečiny	kamenitá
J	SP-L	135 r.	1°	V	H	produkcia dreva	jedle	miestami skalnatá
JV	SP	100 r.	1°	V	H	produkcia dreva	smrekovce	miestami skalnatá
JZ	SP	100 r.	1°	V	H	produkcia dreva	smrekovce	miestami kamenitá
Z	L	135 r.	1°	V	H	produkcia dreva	jedle a ihličnany	miestami skalnatá
V	SP	45 r.	1°	V	H	produkcia dreva	smrek a ihličnany	v dolinách zamokrená

Zdroj: www.forestportal.sk ,LG

1.4 Voda

Obcou, resp. katastrálnym územím Brutoviec preteká Slavkovský potok (prítok rieky Torysa). Táto časť Toryse v obci dosahuje dĺžku 0,4 km.

Rieka Torysa pramení v Levočských vrchoch, preteká katastrálnym územím obcí Ordzovany, Brutovce, Bijacovce, Vyšný Slavkov, Nižný Slavkov, Brezovička, Brezovica. Tečie severozápadne od obce Torysky, spočiatku na juhozápad, neskôr sa stáča na sever a na východ a potom sa veľkým oblúkom stáča na juh. Dĺžka toku Torysy je 129 km a vlieva sa do Hornádu blízko obce Nižná Hutka pri Košiciach. Časť obce Brutovce spadá do pásma hygienickej ochrany Brezovička.

Obrázok č. 6: Slavkovský potok (prítok Torysy) v Levočských vrchoch
Zdroj: www.levockevrchy.com

1.5 Chránené územia

(7)

(8)

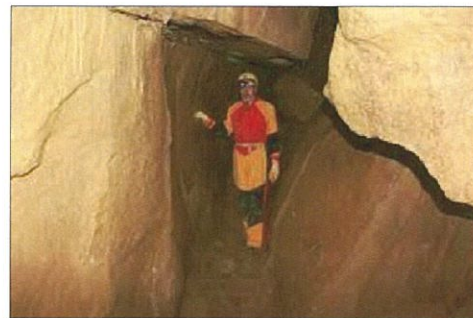
Obrázok č. 7: Lúky na hore Bišár

Obrázok č. 8: Lalia cibul'konosná (vpravo)

Zdroj obr. č. 7, 8: www.hiking.sk

Na ľavej strane obce Brutovce sa okrem iných vypína aj hora Bišár spadajúca do obce Tichý Potok. Bišár je prírodnou rezerváciou na ochranu typických spoločenstiev horských kvetnatých lúk s výskytom ľalie cibul'konosnej. Práve na tomto vrchu neďaleko Brutoviec nazývanom tiež aj „Nad Pisarku“ bol v roku 2013 postavený Mariánsky stĺp.

Blízko Brutoviec sa nachádza hora Spišská, pod ktorou objavená v roku 2004 najdlhšia pseudokrasová jaskyňa na s názvom Jaskyňa pod Spišskou. Je vytvorená z masívnych pieskovcov dlhá 740 m pri hĺbke 25 m. V jaskyni sa usídlili a zdomácnili tri druhy vzácnych netopierov.

bola
Slovensku

Obrázok č. 9 : Vchod do jaskyne
Zdroj: www.speleosaris.estranky.cz

1.6 Klimatické pomery

Brutovce sa považujú jednu z najvyššie položených obcí okresu Levoča vo výške 864 m n. m. Podnebie v obci je horské a vlhké.

Územie obce leží v chladnej klimatickej oblasti s počtom zrážok 800 – 1100 mm. Na území je najviac slnečného svitu v mesiaci júl. Širšie vegetačné obdobie charakterizuje s priemernými dennými teplotami 6,8 °C a viac v horách trvá 180 až 200 dní, v údoliach a kotlinách 200 až 220 dní. Užšie vegetačné obdobie s priemernými dennými teplotami 13,7 °C a viac trvá od 100 do 150 dní. Svahovitost' terénu od 15 - 22%.

2 HISTORICKÉ ZDROJE

V obci Brutovce sa nachádzajú pamiatky z prelomu 13. a 14. storočia.

Rímsko-katolícky kostol

Kostol v obci je zasvätený sv. Vavrincovi a bol postavený na 14. storočia zo štvorcového presbytéria, obdĺžnikovej lode, prístavby sakristie a západne predstavanej veže. Ide o gotický v ktorom sa nachádza rebrová krížová klenba. Na bočnej strane dve vysoké gotické okná, ktorými sa chrám presvetľoval. Na storočí 17. a 18. bol kostol dostavaný o nové prístavby. Tieto

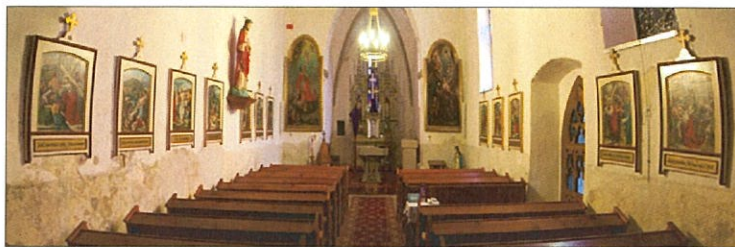
Obrázok č. 10: Kostol sv.
Vavrinca v Brutovciach
Zdroj: CPK Levoča

začiatku
severnej
kostol,
kostola boli
prelome
prístavby

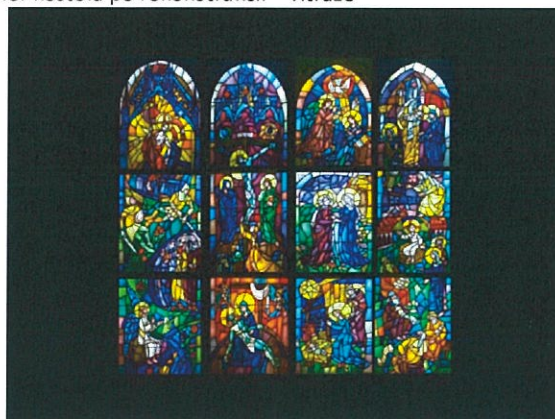
však gotický ráz kostola nenarušili, boli to až prestavby v 20. storočí, kedy sa na kostolnej veži dostavali neogotické ozvučnicové okná a v takom slohu sa napokon pretvorili aj ostatné okná v lodi kostola s ponechaným gotickým lomom okolo okien. Tiež v tomto období bola dobudovaná zo západnej strany aj predsieň. Celá stavba kostola a jeho klenutie ostali zachované, okrem sakristie. Kostol sv. Vavrinca v Brutovciach sa považuje za najvyššie položený stredoveký sakrálny objekt na Slovensku. V kostole boli osadené vitráže v roku 2011 a od roku 2013 prebieha celková rekonštrukcia interiéru kostola.

Obrázok č. 11: interiéru kostola v Brutovciach pred rekonštrukciou

Zdroj: www.ap.ove.sk

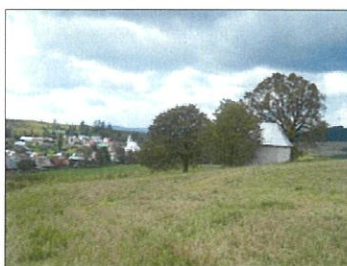
Obrázok č. 12: interiéru kostola po rekonštrukcii – vitráže

Zdroj: Obec Brutovce

Kaplnka v poli

V obci Brutovce sa nachádza ešte jedna sakrálna stavba a ňou je kaplnka v poli.

Obrázok č. 13: Kaplnka nad obcou (vpravo na fotke)
Zdroj: CPK Levoča

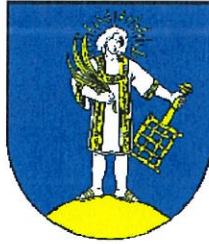
Pamätník padlým 1. a 2. svetovej vojny

Hneď vedľa kostola sv. Vavrinca stojí pamätník padlým v 1. a 2. svetovej vojne.

Obrázok č. 14: Pomník padlým
Zdroj: Obec Brutovce

Obrázok č. 15: Erb obce Brutovce
Zdroj: www.brutovce.sk

Gotický zvon

Gotický zvon je umiestnený vo vnútri kostola a pochádza z obdobia stredoveku, konkrétne z roku 1524 od Andreja Illenfelda.

Andrej Illenfeld bol významným košickým zvonolejárom a delolejárom, členom mestskej rady a hlavným cisárskym zbrojmajstrom Horného Uhorska.

Prameň Sv. Vavrinca

Podkladom pre návrh erbu bola obecná pečať pochádzajúca z druhej polovice 17. storočia. V pečati obce je vyobrazený sv. Vavrinec. V pravej ruke drží palmovú vetvičku a v ľavej ražeň. Sv. Vavrinec sa stal patrónom obce. Jeho meno niesla aj prvá osada, z ktorej sa neskôr vyvinuli Brutovce.

(Zdroj: maslev.3-d.sk)

Obrázok č. 16: Prameň sv. Vavrinca
Zdroj: www.brutovce.sk

Múzeum ľudových hudobných nástrojov

Obrázok č. 17: Múzeum ľudových hudobných nástrojov
Zdroj: www.slovakia.travel.sk

V obci sa nachádza Múzeum ľudových hudobných nástrojov, zaradený do evidencie zariadení, ktoré majú charakter múzejnej prezentácie. Múzeum je založené na základe zručností, osobných znalostí a zručností miestneho obyvateľa Dr. Michala Smetanku.

V tomto malebnom múzeu sa nachádzajú zbierky vzduchozvučných a aerofonických hudobných nástrojov zo Slovenska a z ďalších kútov sveta (Egypt, Thajsko, Arménsko, Austrália, Náhorný Karabach).

Múzeum je umiestnené v drevenici, ktorej sa zachoval pôvodný vzhľad domov, aké tam kedysi stáli.

(Zdroj: slovakia.travel.sk)

V obci Pred obecným úradom sa nachádza aj expozícia drevených plastiek pod názvom Drevená dedina, ktorá bola otvorená v roku 2013. Ešte pred otvorením tejto expozície bola v roku 2011 v obci otvorená oddychová zóna - Drevený košiar. Obidva tieto projekty boli realizované prostredníctvom spolupráce združenia Regionálne rozvojové partnerstvo.

Obrázok č.18: Drevená dedina, Brutovce
Zdroj: Obec Brutovce

3 AUDIT ĽUDSKÝCH ZDROJOV

3.1 Počet obyvateľov obce – podľa pohlavia

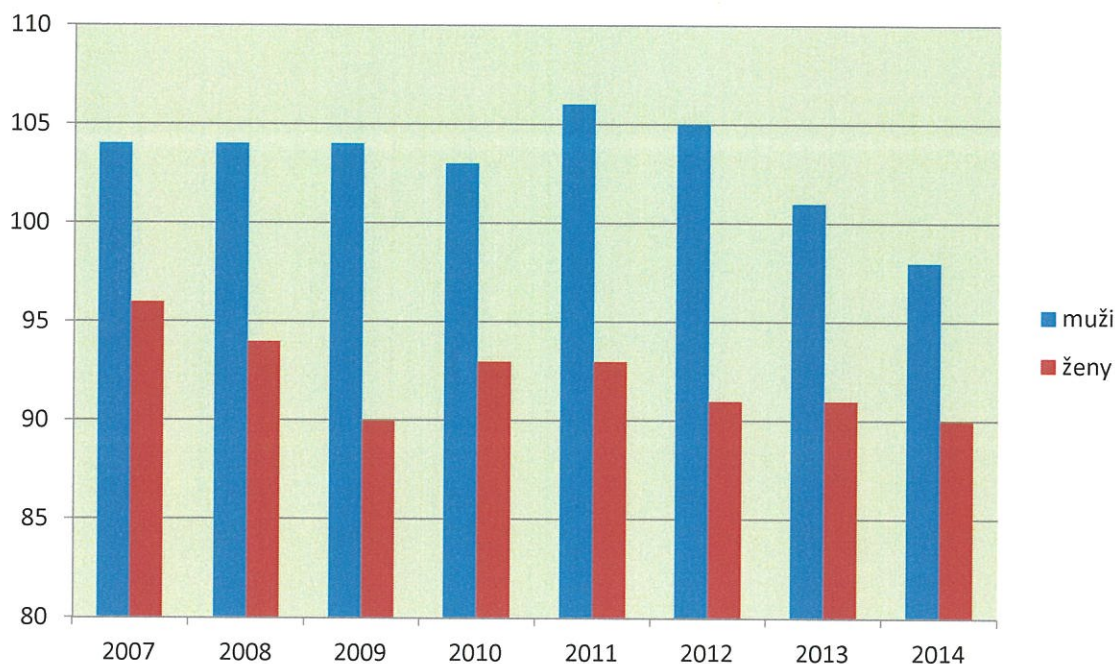
V roku 2014 bol evidovaný počet obyvateľov obce 188, v porovnaní spred 10 rokov je to o 42 obyvateľov menej. Postupne v obci dochádza k poklesu obyvateľov. Práve tento údaj z roku 2014 je údajom, kedy bol zaznamenaný najnižší počet obyvateľov za posledných 17 rokov a stále má klesajúcu tendenciu.

Tabuľka č. 7: Vývoj počtu obyvateľov v obci Brutovce podľa pohlavia

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ženy	96	94	90	93	93	91	91	92
muži	104	104	104	103	106	105	101	98
spolu	200	198	194	196	199	196	192	190

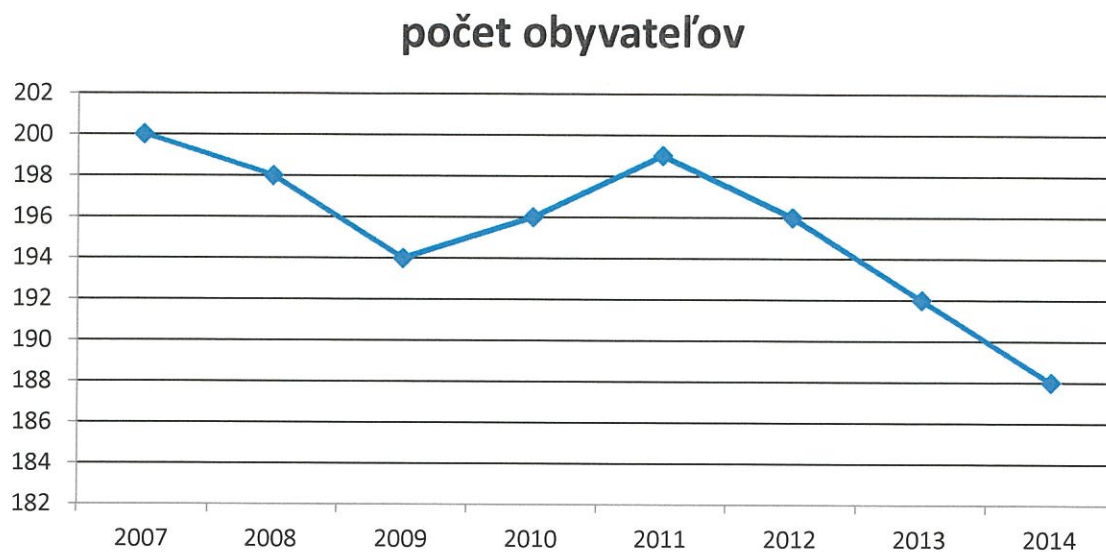
Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

Graf č. 3: Vývoj počtu obyvateľov v obci Brutovce podľa pohlavia v grafe

Zdroj: Tabuľka č. 7

Graf č. 4: Počet obyvateľov obce

Zdroj: Tabuľka č. 7

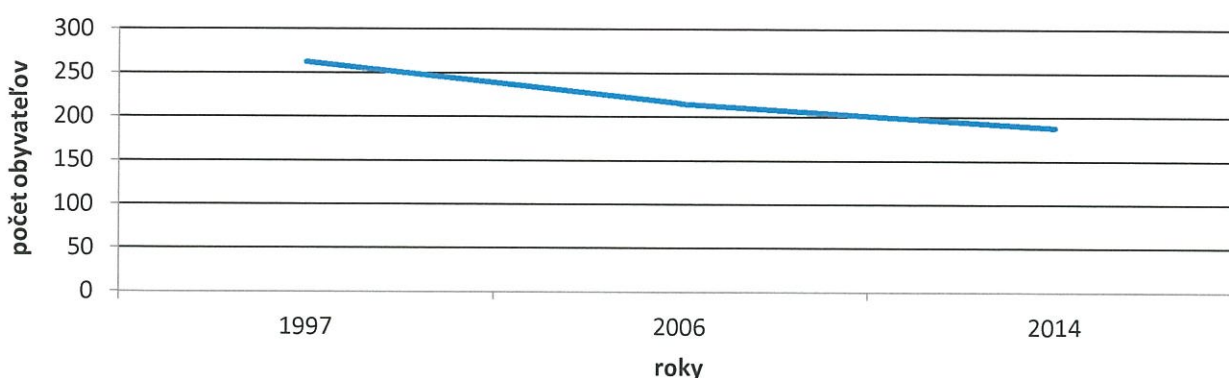
V porovnaní roku 2014 s rokmi 1997 a 2006 sú údaje o počte obyvateľov najhoršie, čo značí pokles demografickej krivky. V obci zostáva čoraz menej obyvateľov. Málo detí sa v obci narodí a väčšina obyvateľov sa vysťahuje do miest za prácou.

Tabuľka č. 8: Vývoj počtu obyvateľov za roky 1997, 2006 a 2014

	1997	2006	2014
počet žien	135	106	92
počet mužov	127	109	98
spolu	262	215	190

Zdroj: Tabuľka č. 7, PHSR Brutovce 1997 - 2006

Graf č. 5: Vývoj počtu obyvateľov počas rokov 1997, 2006 a 2014

Zdroj: Tabuľka č. 8

3. 2 Veková štruktúra obyvateľov obce

Tabuľka č. 9: Veková štruktúra obyvateľov obce Brutovce – podľa pohlavia

Počet rokov	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
0 - 4	3	2	2	1	2	1	3	-	4	1	3	1	3	2	1	2
5 - 9	10	3	11	4	9	3	8	4	5	2	4	2	2	1	2	2
10 - 14	10	6	8	5	8	5	7	4	10	4	11	3	12	4	10	4
15 - 19	6	8	8	8	11	7	12	7	9	7	9	7	7	6	7	7
20 - 24	11	6	12	7	8	8	7	7	6	6	5	7	7	7	10	7
25 - 29	-	3	1	4	5	4	6	4	8	6	10	5	9	4	8	3
30 - 34	9	4	7	4	6	3	3	5	2	6	2	6	1	5	1	5
35 - 39	8	8	8	8	8	8	10	7	14	8	9	6	8	6	7	5
40 - 44	11	5	12	5	13	3	11	5	9	3	10	6	9	8	10	9
45 - 49	5	6	6	6	3	7	5	9	7	8	10	6	11	6	11	3
50 - 54	6	3	5	1	8	3	8	3	8	3	5	5	7	5	4	6
55 - 59	5	6	4	7	3	6	3	5	6	6	8	3	7	1	10	3
60 - 64	3	3	5	4	6	4	7	5	7	4	5	5	3	6	2	5
65 - 69	5	8	3	5	3	5	3	3	3	3	4	3	6	4	6	4
70 - 74	1	9	3	11	3	11	3	11	3	9	5	7	3	5	2	6
75 - 79	5	7	4	4	4	5	1	5	1	8	-	9	1	11	2	11
80 - 84	3	6	2	7	2	4	4	6	3	4	4	5	3	2	3	3
85 - 89	3	1	3	2	2	2	2	2	1	5	-	5	1	6	1	5
90 - 94	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	1	1
95 - 99	-	1	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
100 a viac	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

3.3 Veková štruktúra obyvateľov – členenie podľa produktivnosti

Z tabuľky č. 10 vyplýva, že počet obyvateľov obce bol v pomere žien a mužov najviac rozdielny v roku 2009, kedy v obci žilo viac mužov ako žien. V roku 2007 bol najvyšší počet obyvateľov (200) za sledované obdobie.

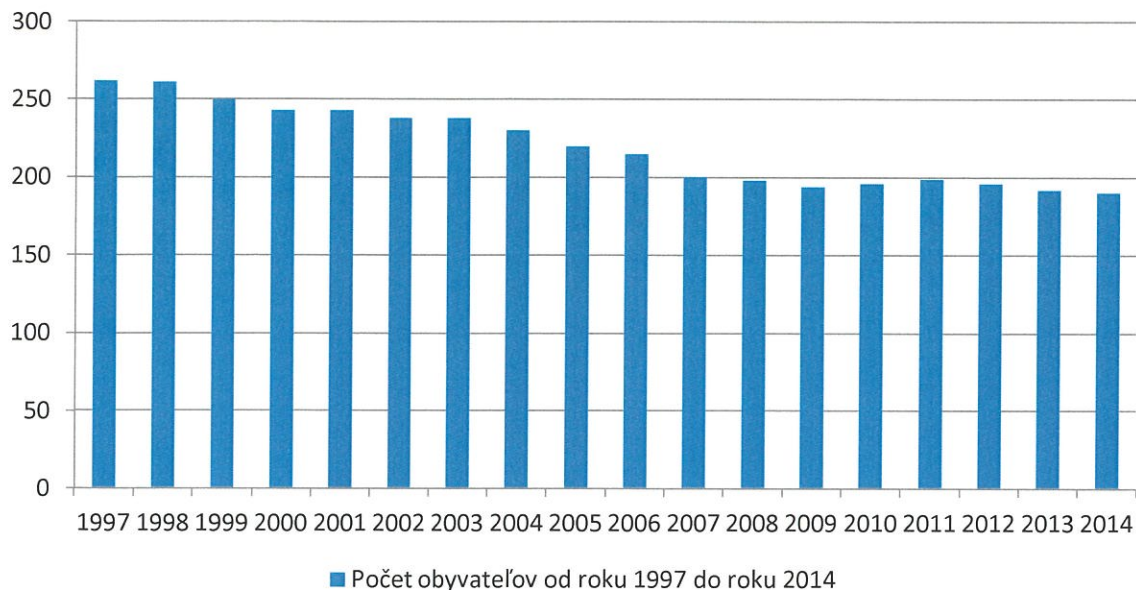
Tabuľka č. 10: Počet obyvateľov Brutoviec podľa produktivnosti

		OBYVATEĽSTVO						SPOLU	
		predproduktív-ne		produktívne		poproduktívne		Počet / %	
		Počet / %	Počet / %	Počet / %	Počet / %				
2007	ženy	11	5,5	52	26	33	16,5	96	48
	muži	23	11,5	64	32	17	8,5	104	52
	spolu	34	17	116	58	50	25	200	100
2008	ženy	10	5	54	27	30	15	94	47
	muži	21	11	68	34	15	7	104	53
	spolu	31	16	122	61	45	22	198	100
2009	ženy	9	5	53	27	28	14	90	46
	muži	19	10	71	37	14	7	104	54
	spolu	28	15	134	64	42	21	194	100
2010	ženy	8	4	57	29	28	14	93	47
	muži	18	9	72	37	13	7	103	53
	spolu	26	13	129	66	41	21	196	100
2011	ženy	7	4	57	29	29	15	93	47
	muži	19	10	76	38	11	6	106	53
	spolu	26	14	133	67	40	21	199	100
2012	ženy	6	3	56	29	29	15	91	46
	muži	18	9	73	37	14	7	105	54
	spolu	24	12	129	66	43	22	196	100
2013	ženy	7	4	54	28	30	16	91	47
	muži	17	9	69	36	15	8	101	53
	spolu	24	13	123	64	45	24	192	100
2014	ženy	9	4	53	28	30	16	92	48
	muži	13	7	70	37	15	8	98	52
	spolu	20	11	123	65	45	24	190	100

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

V porovnaní predproduktívneho veku a poproduktívneho veku obyvateľov obce za každý rok v rámci sledovaného obdobia, je počet predproduktívneho obyvateľstva stále vyšší ako počet poproduktívnych obyvateľov. Z tabuľky vyplýva aj fakt, že počet narodených v obci je čím ďalej, tým nižší a počet úmrtí, či odsťahovaní sa postupne zvyšuje.

Graf č. 6: Vývoj počtu obyvateľov v rozmedzí rokov 1997 - 2014

Zdroj: PHSR obce Brutovce 2008, Tabuľka č. 7

Z uvedenej tabuľky vyplýva, že demografická krivka v obci má klesajúcu tendenciu, čo pre obec môže znamenať zlú prognózu, pretože čoraz menej ľudí sa bude rodiť v obci a ostatní vyumrú.

3.4 Index starnutia

Podiel poproduktívneho obyvateľstva na predproduktívnom vyjadruje tzv. Index starnutia. Ak sa tento index rovná 100, demografia v obci sa vyvíja rovnomerne. Ak je index väčší ako 100, počet obyvateľov v poproduktívnom veku je vyšší ako obyvateľov v predproduktívnom, tak populácia v obci starne. Ak je index menší ako 100, znamená to, že počet obyvateľov v poproduktívnom veku je nižší ako v predproduktívnom, a teda populácia obce mladne.

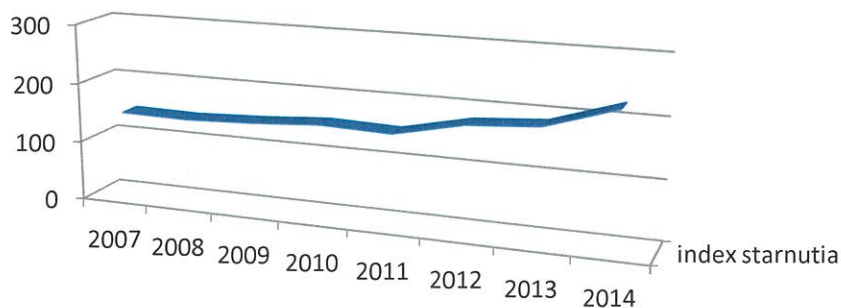
$$I_s = \frac{P(65 \text{ a viac})}{P(0 - 14)} * 100$$

Tabuľka č. 11: Vývoj ukazovateľa v obci Index starnutia

Index starnutia	Rok							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	147,06	145,16	150,00	157,69	153,85	179,17	187,50	225

Zdroj: Výpočty z tabuľky č. 10

Graf č. 7: Vývoj ukazovateľa v obci Index starnutia

Zdroj: Tabuľka č. 11

Z tabuľky a grafu vyplýva, že populácia v obci Brutovce za posledné roky starne rýchlejšie.

3.5 Prirodzený prírastok obyvateľstva

Prirodzený prírastok resp. úbytok vyjadruje rozdiel medzi natalitou a mortalitou, teda medzi počtom narodených a zomrelých v obci. Demografia obce vykazuje pozitívny vývoj, ak tento ukazovateľ dosahuje kladné hodnoty, teda ak sa v obci narodí viac detí, než zomrie obyvateľov obce.

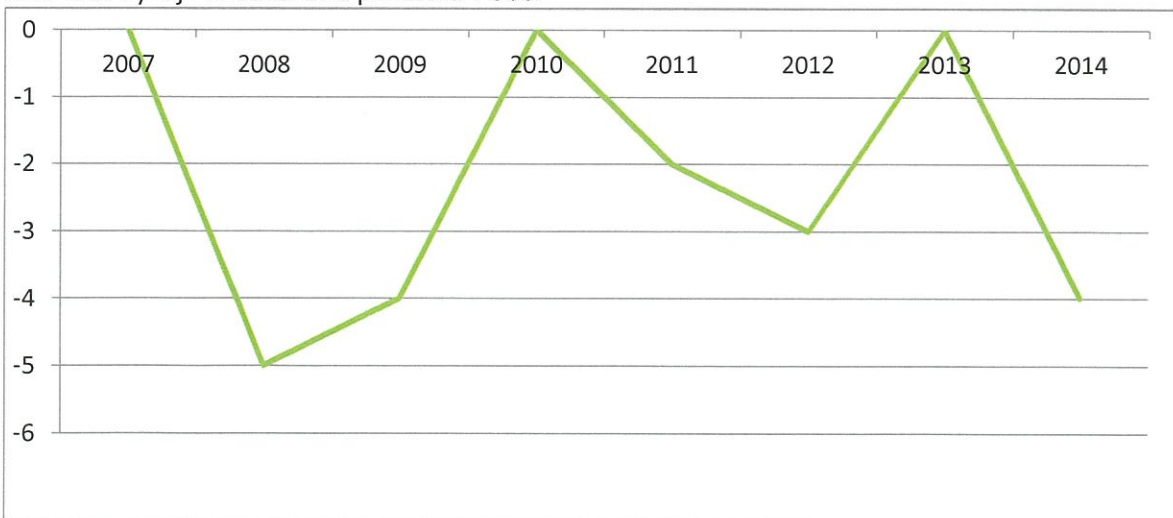
Tabuľka č. 12: Vývoj ukazovateľa Prirodzený prírastok v obci Brutovce

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Narodení	0	0	1	1	1	0	1	2
Zomrelí	0	5	5	1	3	3	1	4
Prirodzený prírastok	0	-5	-4	0	-2	-3	0	-2

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

Hodnoty ukazovateľa Prirodzený prírastok boli v každom sledovanom období záporné, okrem rokov 2007, 2010 a 2013 kedy bol počet narodených a zomretých vyrovnaný. Zároveň práve tento vyrovnaný stav počtu narodených a zomretých bol najlepšou hodnotou ukazovateľa Prirodzený prírastok za sledované obdobie. Najhoršími rokmi boli roky 2008 a 2014 kedy hodnota Prirodzeného prírastku vyšla až na -4 a rok 2008 kedy to bolo až -5, čo má za následok negatívny vývoj obce, keďže viac obyvateľov zomrie ako tých, ktorí sa narodila.

Graf č. 8: Vývoj Prirodzeného prírastku v obci

Zdroj: Tabuľka č. 12

3.6 Migrácia obyvateľstva

Migrácia je pohyb obyvateľov obce. Migrácia môže byť dočasná alebo trvalá. Pri dočasnej migrácii ide napríklad o dochádzku obyvateľov do inej obce za prácou alebo nákupmi. Trvalá migrácia sa vyznačuje zmenou trvalého pobytu, ide teda o vysťahovanie z obce alebo prisťahovanie do obce. Dôvody migrácie obyvateľov môžu byť rôzne. Ide napríklad o hľadanie lepších životných podmienok, zmena pracovného miesta, alebo zmena rodinného stavu, či iné dôvody.

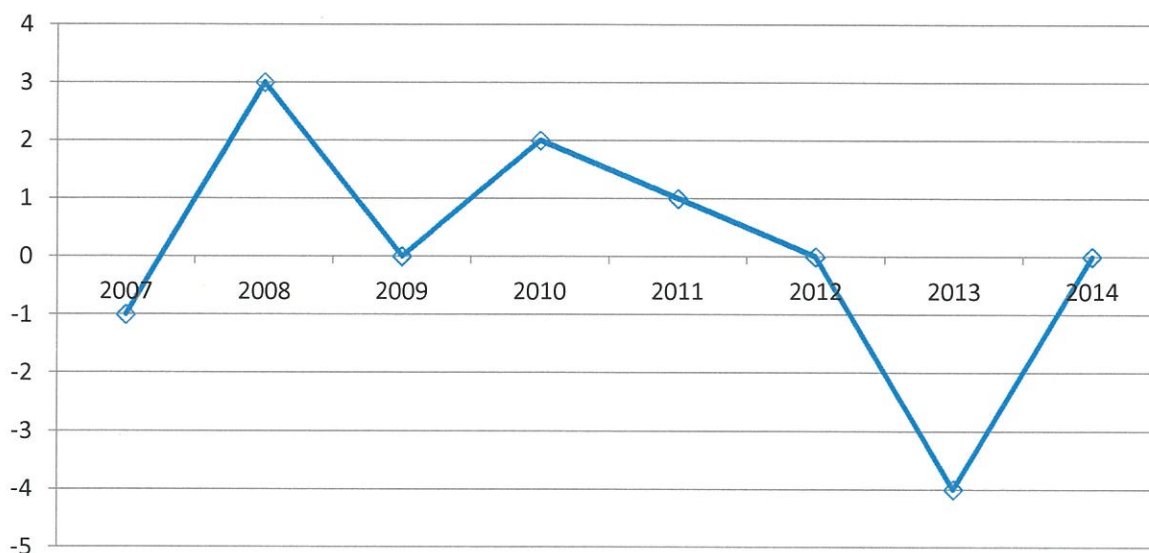
Tabuľka č. 13: Migrácia obyvateľstva

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Prisťahovaní	2	4	1	5	3	1	0	4
Vysťahovaní	3	1	1	3	2	1	4	4
Migračné saldo	- 1	3	0	2	1	0	- 4	0

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

Pre demografiu obce je pozitívnym znakom, keď tento ukazovateľ dosahuje kladné hodnoty. V prípade obce Brutovce oproti minulému obdobiu má viac kladných hodnôt ako tých záporných. Najmenej priaznivým rokom pre obec bol rok 2013 (-4). Záporné hodnoty boli dosiahnuté ešte v roku 2007 (-1). Rovnaký počet prisťahovaných a odťahovaných za jeden rok bol evidovaný v rokoch 2009, 2012 a v roku 2014. Najlepšia hodnota ukazovateľa Migračné saldo bola dosiahnutá v roku 2008 (3). Práve v roku 2014 má migračné saldo v Brutovciach nulovú hodnotu.

Graf č. 9: Vývoj migračného salda obce Brutovce

Zdroj: Tabuľka č. 13

3.7 Celkový prírastok/úbytok obyvateľov obce

Celkový prírastok obyvateľstva sa vypočíta ako súčet prirodzeného prírastku obyvateľstva obce a migračného salda. Opäť platí, pozitívny vývoj vykazuje demografia obce, ak tento ukazovateľ dosahuje kladné hodnoty.

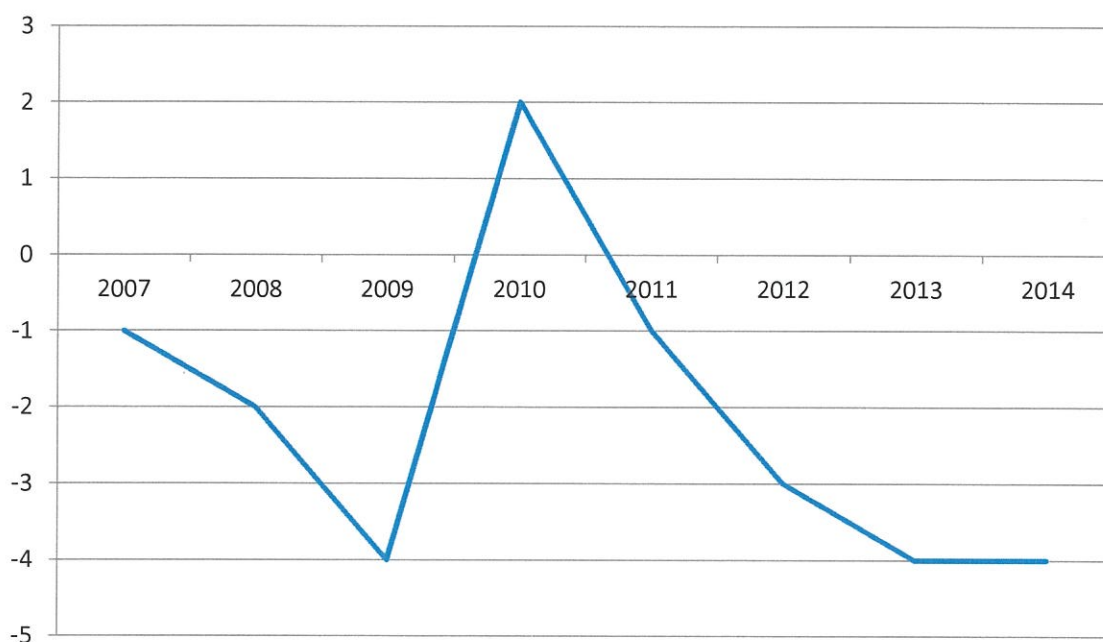
Tabuľka č. 14: Vývoj ukazovateľa Celkový prírastok/ úbytok v Brutovciach

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Prírodný prírastok	0	- 5	- 4	0	- 2	- 3	0	- 2
Migračné saldo	- 1	3	0	2	1	0	- 4	0
Celkový prírastok	- 1	- 2	- 4	2	- 1	- 3	- 4	- 2

Zdroj: Výpočty z tabuliek č. 12 a č. 13

Hodnoty ukazovateľa Celkový prírastok obyvateľov len v roku 2010 dosahuje kladnú hodnotu. Ostatné hodnoty tohto ukazovateľa dosahujú záporné hodnoty. Najvyššiu zápornú hodnotu (-4) ukazovateľ dosahuje v rokoch 2009, 2013 a 2014 kedy sa z obce odsťahovalo výrazne viac obyvateľov a rozdiel medzi natalitou a mortalitou je tiež záporný.

Graf č. 10: Celkový prírastok/úbytok obyvateľov

Zdroj: Tabuľka č. 14

3.8 Štruktúra obyvateľstva podľa vierovyznania

Údaje o štruktúre obyvateľstva podľa vierovyznania pochádzajú z roku 2011, kedy sa uskutočnilo druhé sčítanie obyvateľov domov a bytov na Slovensku.

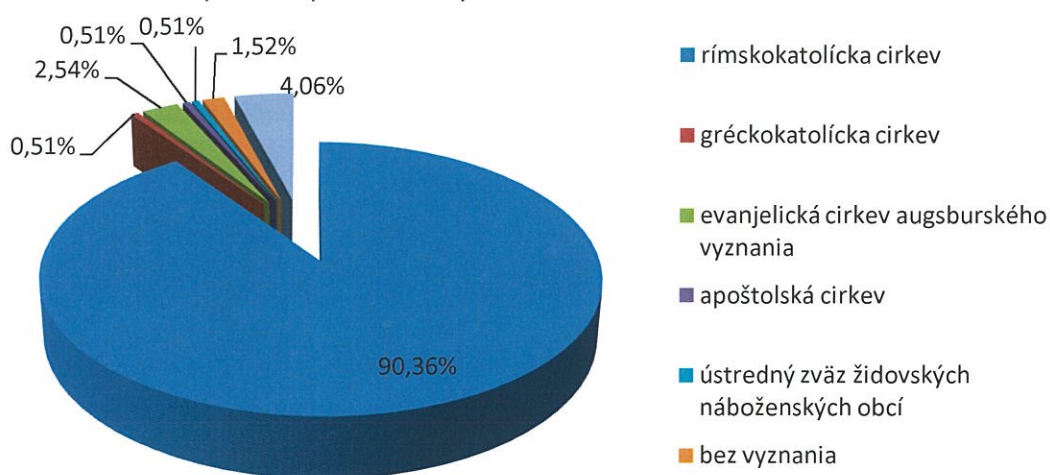
V rámci tejto časti sčítania sa v obci Brutovce prihlásilo k rímskokatolíckej cirkvi vyše 90 % obyvateľov. Skoro 3 % má v obci zastúpenie gréckokatolícka cirkev.

Tabuľka č. 15: Štruktúra obyvateľov podľa vierovyznania

Názov náboženstva, cirkvi, atď.	Počet v %
Rímskokatolícka cirkev	90.36
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	0.51
Gréckokatolícka cirkev	2.54
Apoštolská cirkev	0.51
Ústredný zväz židovských náboženských obcí	0.51
Bez vyznania	1.52
Nezistené	4.06

Zdroj: www.sodbtn.sk, (stav ku 2001)

Graf č. 11: Štruktúra obyvateľov podľa vierovyznania

Zdroj: Tabuľka č. 15

3.9 Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti

V obci Brutovce žijú obyvatelia dvoch národností, pričom väčšinové zastúpenie má slovenská národnosť, a to vyše 94 %. Len jeden obyvateľ Brutoviec sa hlási k českej národnosti. U ostatných podľa štatistík národnosť nebola zistená.

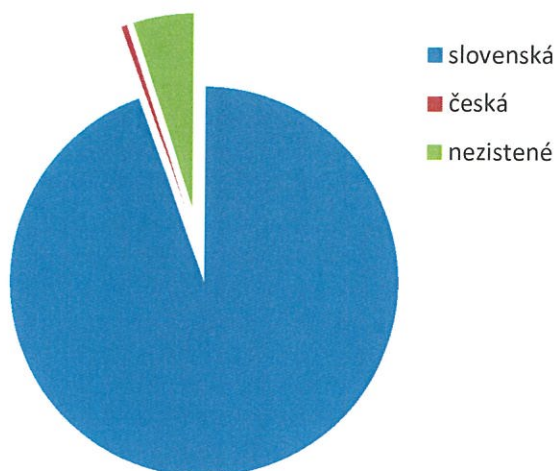
V porovnaní s rokom 2007, kedy sa k slovenskej národnosti hlásili všetci Brutovčania, už v roku 2011 sa k slovenskej národnosti hlásilo menej obyvateľov obce.

Tabuľka č. 16: Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti

Národnosť	Počet obyvateľov v %
Slovenská	94.42
Česká	0.51
Nezistené	5.08

Zdroj: www.sodbtn.sk, (stav ku 2001)

Graf č. 12: Národnosť

Zdroj: Tabuľka č. 16

3.10 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce

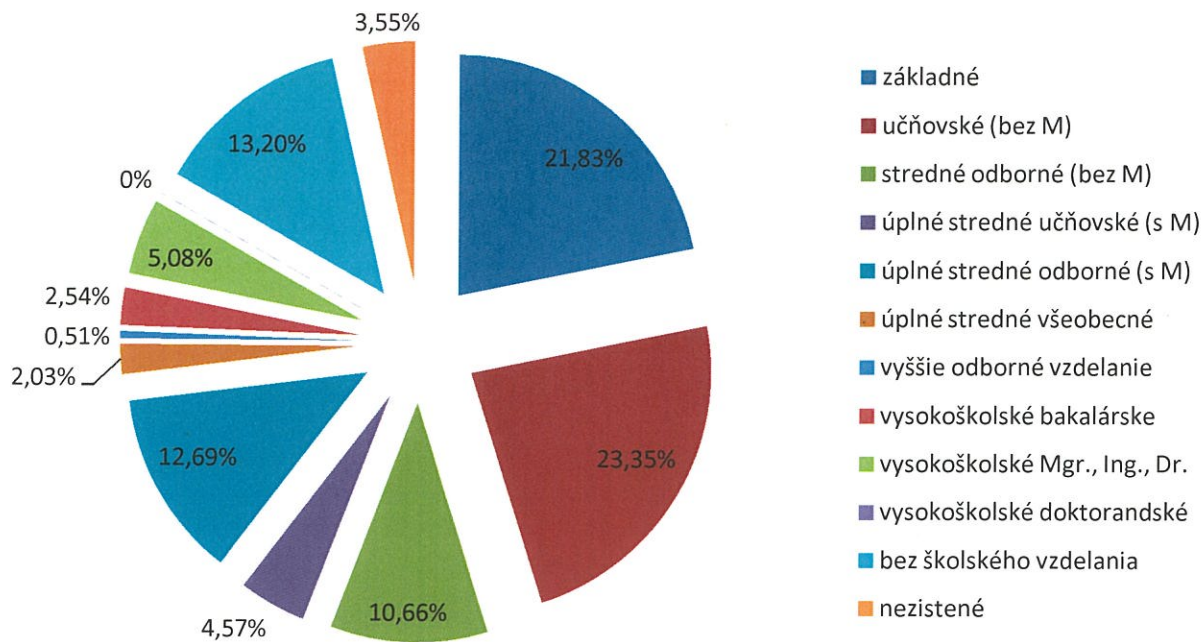
Tabuľka č. 17: Najvyššie dosiahnuté vzdelanie obyvateľov Brutoviec

Vzdelanie	Počet v %
základné	21.83
učňovské (bez maturity)	23.35
stredné odborné (bez maturity)	10.66
úplné stredné učňovské (s maturitou)	4.57
úplné stredné odborné (s maturitou)	12.69
úplné stredné všeobecné	2.03
vyššie odborné vzdelanie	0.51
vysokoškolské bakalárske	2.54
vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	5.08
vysokoškolské doktorandské	0
bez školského vzdelania	13.2
nezistené	3.55

Zdroj: www.sodbtn.sk, (stav ku 2001)

V obci Brutovce najväčšiu skupinu tvoria obyvatelia s učňovským vzdelaním (bez maturity), a to až s 23,35 %. Hneď k druhej skupine patria obyvatelia s 21,83 % a 13 % obyvateľov je bez školského vzdelania. Obyvateľov, ktorí študovali na vysokej škole a dosiahli vysokoškolské vzdelanie bakalárske, magisterské, inžinierske, doktorské a vysokoškolské doktorandské vzdelanie je spolu 7,62 %, čo je o necelé 4 % viac ako to bolo v roku 2007.

Graf č. 13: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce

Zdroj: Tabuľka č. 17

3. 11 Spoločenské organizácie obce

Obrázok č. 19: Fašiangy v obci

Zdroj: www.brutovce.sk

Obrázok č. 20: DHZ Brutovce

Zdroj: Obce Brutovce

V obci pôsobí Dobrovoľná požiarna ochrana, ktorej členovia sa zúčastňujú rôznych regionálnych súťaží.

V živej podobe zostali zachované kultúrne tradície, ktoré uchováva mladá generácia a to prostredníctvom fašiangových zvykov.

V budúcnosti sa uvažuje o založení Únie žien Slovenska.

4 MATERIÁLNE ZDROJE OBCE

4.1 Domový a bytový fond obce

Tabuľka č. 18: Domový a bytový fond obce

Obývané byty v rodinných domoch														
Spolu	podľa celkovej podlahovej plochy bytu v m ²				podľa zásobovania vodou				podľa vybavenosti domácnosti			podľa pripojenia		
	z toho				z toho				z toho			z toho		
	<40	40-80	81-120	120+	v byte zo spoločného zdroja	v byte z vlastného zdroja	mimo bytu	bez vodovodu	mobilný telefón	osobný PC, notebook	osobné auto	pevná telefónna linka	na internet	
51	1	12	28	10	41	2	0	2	35	15	21	25	16	
Obývané byty v bytových domoch														
Spolu	podľa celkovej podlahovej plochy bytu v m ²				podľa zásobovania vodou				podľa vybavenosti domácnosti			podľa pripojenia		
	z toho				z toho				z toho			z toho		
	<40	40-80	81-120	120+	v byte zo spoločného zdroja	v byte z vlastného zdroja	mimo bytu	bez vodovodu	mobilný telefón	osobný PC, notebook	osobné auto	pevná telefónna linka	na internet	
4	0	3	1	0	3	0	0	0	4	3	2	1	1	

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“, Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Tabuľka č.19: Domy podľa obývateľnosti v obci

DOMY OBÝVANÉ															
Spolu	podľa typu			podľa formy vlastníctva						podľa obdobia výstavby					
	z toho			z toho						z toho					
	Rodinné domy	bytové domy	iné	fyzické osoby	štát	obce	iné právnické osoby	Kombinácia vlastníkov	iné	do roku 1945	1946-1990	1991-2000	2001-2011	nezistené	
53	51	1	1	47	0	0	0	2	0	12	33	1	1	6	
DOMY NEOBÝVANÉ															
Spolu	podľa formy vlastníctva						podľa obdobia výstavby						s nezistenou obývanosťou		
	z toho						z toho								
	zmena vlastníkov	určené na rekreáciu	Uvoľnené na prestavbu	Nespôsobilé na bývanie	z iných dôvodov	do roku 1945	1946-1990	1991-2000	2001-2011	nezistené					
17	0	12	0	1	4	0	0	0	0	17				0	

SPOLU 70

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“, Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

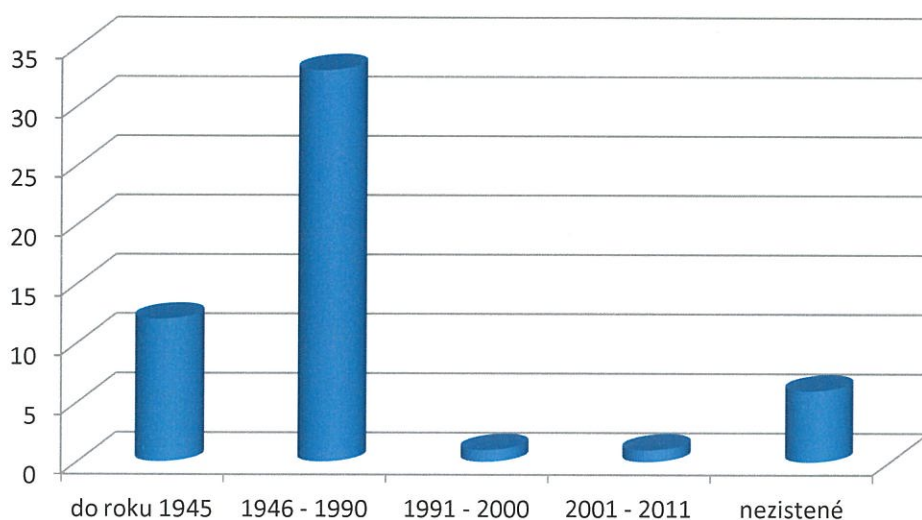
Dnes v obci stojí 70 domov, z ktorých 53 rodinných domov je trvalo obývaných a 17 rodinných domov je neobývaných. Bytový dom obec má jeden. Väčšiu časť neobývaných domov vlastní majitelia, ktorí bývajú v meste a tieto domy využívajú na rekreáciu a odpočinok, zvyšné domy sú opustené.

Tabuľka č. 20: Obdobie výstavby v obci

Obdobie výstavby bytov	V rodinných domoch (trvalo obývané)	V rodinných domoch (trvalo neobývané)	V bytových domoch
Do roku 1945	12		
1946-1990	33		1
1991-2000	1		
2001 - 2011	1		
Nezistené	6	17	
Spolu	70		1

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“, Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Graf č. 14: Obdobie výstavby bytov v obci

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“, Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Najviac domov bolo postavených v povojnových rokoch, tzn. od roku 1946 – 1990. Od tohto obdobia bolo postavených najviac 8 rodinných domov. V súčasnosti si ľudia v obci rekonštruujú staré rodinné domy, stavajú nadstavby na rodinných domoch a tak riešia otázku bývania

4.2 Technická infraštruktúra obce

Tabuľka č. 21: Vybavenosť obce technickou infraštruktúrou

Zdroj: Obec Brutovce

Infraštruktúra	Obec
Cestná sieť v km	7,4
cesty 1. kat	-
cesty 2 kat.	2,4
Ostatné	5
Železničná sieť v km	Nie
Plyn v m	Nie
Kanalizácia v m	
ČOV	
Vodovod v m	4
Vodný zdroj	Áno
Zber TKO	Áno
Klasický	Áno
Separovaný	Áno
Domové ČOV	
Spôsob vykurovania	Drevo, uhlie
Vedenie el. energie	Áno
Vzdušné	Áno
Káblové	Nie
Želez. stanica	Nie
Vlakové spoje	Nie
Želez. zastávka	Nie
Autobus. zastávka	Áno
Autob. spojenie	Áno
Z toho expresné	Nie
Telefónny rozvod	Áno
Rozhlas	Áno
Káblová TV	Nie
Regionálne trasy TI	Nie
Medzinárodné trasy TI	Nie

Cestná sieť, ktorá prechádza obcou má dĺžku 7,4 km, z toho cesty 2. kategórii sú v dĺžke 2,4 km a ostatné cesty 5 km. V obci sa nachádza autobusová zastávka.

V obci nemajú zavedené vykurovanie zemným plynom a tiež sa tam nenachádza ani vybudovaná kanalizácia, z čoho vyplýva, že obec nemá ani ČOV. No plánuje sa do budúcnosti aj táto realizácia.

Obec Brutovce praktizuje klasický zber tuhého komunálneho odpadu, ako aj separovaný zber. Obyvatelia obce vykurojú drevom a uhlím. Vedenie elektrickej energie v obci je vzdušné. Obec je vybavená telefónnym rozvodom a rozhlasovým pokrytím.

Tabuľka č. 22: Vybavenosť obývaných bytov technickou infraštruktúrou

Vybavenie bytov	Počet	%
Bytov spolu	95	100
S plynom	-	-
S vodovodom	70	73
S kanalizačnou prípojkou	-	-
Septikom alebo domácou ČOV	21	19
Splachovacím záchodom	52	49
Kúpeľňou	64	61

Zdroj: Obec Brutovce

5 SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA A SLUŽBY

5.1 Školské zariadenia

Deti z obce Brutovce navštevujú Základnú školu v obci Nižné Repaše. V Brutovciach bola zrušená materská škola, kvôli nízkemu počtu navštevujúcich detí.

5.2. Kultúrne zariadenia

Rodinné oslavy, kultúrne a spoločenské podujatia, obecné slávnosti, zábavy, skúšky ľudovej hudby, smútočné kary, rôzne posedenia s dôchodcami a podobné podujatia sa organizujú v miestnom zrekonštruovanom kultúrnom dome, ktorý má kapacitu cca. 200 ľudí.

Vďaka OZ MAS LEV, o. z. sa podarilo starostovi obce Brutovce zrekonštruovať priestory kultúrneho domu v Brutovciach spoločne s vybavením priestorov (stoly, stoličky, wc) a úpravou priestranstva pred KD, zároveň pred úradom.

KD po rekonštrukcii

Obrázok č. 21: KD pre rekonštrukciou
Zdroj: www.maslev.sk

domu
týchto

Obecným

Obrázok č. 22:

Zdroj: www.brutovce.sk

5.3 Športové zariadenia

V obci, pri kultúrnom dome sa nachádza futbalové ihrisko, ktoré obyvatelia využívajú najviac na športové účely, nachádzajú sa tam dve železné futbalové bránky. Žiada sa rekonštrukcia tohto ihriska.

Deti z obce sa chodia hrať do detského areálu a parku, ktoré sú v obci na dvoch miestach. Detský areál je pri Materskej škole a park sa nachádza pri autobusovej zastávke.

V obci je potrebné aj obnoviť a zmodernizovať vybavenie DHZ Brutovce, nakoľko terajšie zariadenie je zastaralé.

5.4. Turistická infraštruktúra v obci

Okolie obce ponúka množstvo zaujímavých turistických a cykloturistických trás.

Obrázok č. 23: Smerovníky blízko obce
Zdroj: www.brutovce.sk

Cykloturistika

Výber a značenie **cyklochodníkov v Levočských vrchoch** bol robený tak, aby si cykloturisti mohli pomocou mapy vybrať rôzne varianty vhodných okruhov.

Okrem štátnej cesty I/18 v smere od Popradu cez Levoču na Prešov je možné na cykloturistiky využiť všetky ostatné komunikácie. Zväčša ide o cesty III. triedy.

Olšavica - Podproč, rázcestie 4,5 km - Paršivá - 9 km (modré značenie) Z cyklochodníka pekné výhľady na široké okolie. Doporučujeme využiť s prehliadkou pamätihodnosti zapísaných v Zozname svetového kultúrneho dedičstva UNESCO **Spišský hrad a okolie**. Vhodný pre horské, trekkingové a aj cestné bicykle.

Zo stredu obce Olšavica spočiatku po štátnej ceste smerom na Brutovce. Pred obcou doprava ešte kúsok hore na nevýrazný hrebeň s výhľadom na okolie. Z neho už dole lesnou, pomerne dobrou cestou striedavo lesom a lúkami až prídeme na Paršivú. Tu sa cesta napája na štátnu cestu vedúcu do Lipian v sabinovskom okrese.

Prešov-parkovisko ŽSR - Prešov-Za Kalváriou - Prešov-sídlisko II. (255m) - Prešov-Šidlovec - Veľký Šariš (269m) - Šarišské Michaľany - Sabinov (324m) - Pečovská Nová Ves - Lipany - Krivany - Torysa - Brezovica - Tichý Potok - ústie potoka Škapová - Pred Nižnými Repašami - Olšavica (800m) - Brutovce (868m) - odbočka na Lipany - Nižný Slavkov - Brezovička - Brezovica - Torysa - Krivany - Lipany - Pečovská Nová Ves - Sabinov (324m) - Ražňany - Veľký Šariš (269m) - Prešov-Šidlovec - Prešov-sídlisko II. (255m) - Prešov-Za Kalváriou - Prešov-parkovisko ŽSR

Dĺžka (čas): cca 125 km (7-8 hod.)

Prevýšenie: 613m

Celkom nastúpaných 740m

Stúpanie na trase 60%

Obrázok č. 24: cyklistické smerovníky v obci
Zdroj: www.poi.oma.sk

Jednou z cyklotrás by mohla byť aj trasa:

Levoča, Levočská Dolina, odbočka do centra - Levočská Dolina, Kováčova vila - Levočská Dolina, rampa - Levočská Dolina, osada - Levočská Dolina, Podhrby - Hrby - Torysy - Nižné Repaše - Nižné Repaše, odbočka Blažovská Dolina - Olšavica - Brutovce - Podproč, odbočka - Paršivá - Bijacovce - Žehra 40,9 km

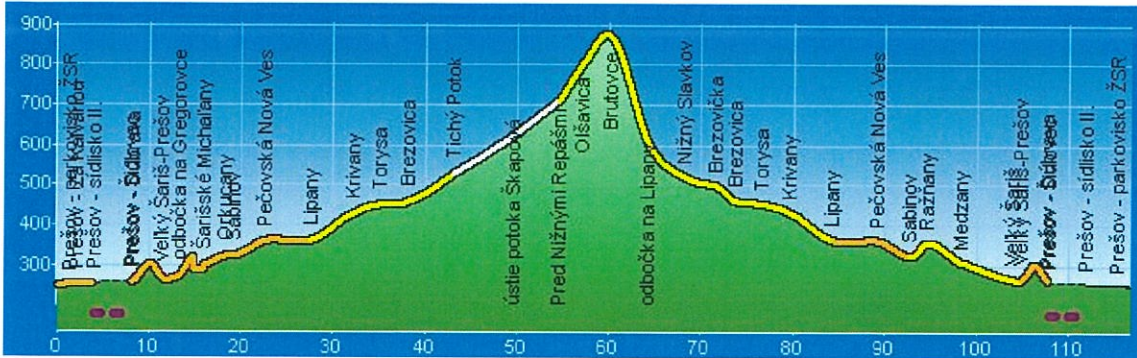
Táto časť Spišskej cyklomagistrály vedie cez obce, ktoré vynikajú množstvom zaujímavých kultúrno-historických pamiatok. Po časti Podhrby je mierne stúpanie, na Hrby už je stúpanie prudšie. Tento úsek je vhodný iba pre horské bicykle. Z Torysiak do Brutoviec už pokračujeme nenáročnou, málo frekventovanou štátnou cestou, s dobrým asfaltovým povrchom. Tento úsek je vhodný pre všetky typy bicyklov. Ťažší úsek je medzi Brutovcami a Paršivou, z ktorej sa dá pokračovať štátnou cestou až do Žehry.

Krátka spojka medzi Spišskou magistrálou a modro značenou trasou č. 5 idúcou do Vyšného Slavkova je trasa:

Brutovce - Papučar - Vyšný Slavkov, odbočka Vlčia 7,3 km.

(Zdroj: www.maslev.sk)

Obrázok č. 25: Maximálny sklon počas cyklotrasy cez Brutovce

www.turistikaonline.sk

Zdroj:

Pešia turistika

Levočská dolina, Rekreačné zariadenie - Kúty 1,10 hod. - Zimná hôrka 1,30 hod.- Uloža (obec) 2,00 hod.- Krúžok, zástavka SAD 2,30 hod.- Pavľany, sedlo 3,30 hod.- Olšavica (obec) 4,30 hod. (červené značenie), opačným smerom 4,30 hod - 17 km. **Turistický chodník** vedúci z Levočskej doliny východným smerom. V Uloži niekoľko dreveníc, na Krúžku upravené bežecké lyžiarske stopy. Trasa vhodná aj pre horské bicykle a bežky. Od turistickej orientácie pri RZ Levočská dolina výhodným smerom. Najprv lesom, na lúkach Profánska a Kúty (križovatka modrej značky) pramene a možnosti oddychu. Z Kútov výhľad na Vysoké Tatry. Ešte krajší je po Zimnej hôrke. V Uloži niekoľko chalúp využívaných na rodinnú rekreáciu. Chodník mierne stúpa až na Krúžok (križovatka žltej značky) s porastmi červeného smreka. Sú tu upravené a značené lyžiarske a bežecké okruhy. Porasty červeného smreka a borovice nás sprevádzajú aj neskôr. Pokračujeme na severovýchod okrajom lúk, miňame upravenú kaplnku až prídeme do sedla Pavľany. Z neho mierne hore opäť rozsiahlymi lúkami s výhľadmi na okolie do obce Olšavica. V obci gréckokatolícky kostol z roku 1308 obohaný múrom.

Spišský hrad Bijacovce (obec) 0,55 hod. - Ordzovany 1,25 hod. - Podproč, rázcestie 2,20 hod. - Podproč, chalupy 2,35 hod. - Olšavica 3,35 (modré značenie), opačným smerom 3,15 hod - 16 km Chodník spájajúci Spišský hrad s Levočskými vrchmi. V obci Bijacovce románska rotunda, gotický kostol, klasicistický kaštieľ. V Podproči všetky chalupy využívané na rekreačné účely.

Z mnohých miest pekné pekné výhľady na Hornádsku kotlinu a Volovské vrchy. Vhodný aj pre horské bicykle, okolie Podproča aj pre bežkárov. Z parkoviska pod Spišským hradom po asfaltovej ceste smerom k Bijacovciam. Pozor, križujeme štátnu cestu I. triedy. V obci prechádzame okolo kaštieľa. Ku kostola a rotunde krátka zachádzka. Po asfaltovej ceste ideme až do Ordzovian. V strede obce doprava a mierne hore až na hrebeň Babej hory. Tu vľavo lesnou cestou popod pekné porasty červeného smreka a borovic až prídeme na odbočku do osady Podproč. Z lúk v okolí široké výhľady ktorým dominuje Spišský hrad. Prechádzame pomedzi chalupy, mierne doprava, za nimi vľavo najprv chodníkom, potom mierne hore lesnou cestou až do rázovitej gréckokatolíckej obce Olšavica. Tu sa v strede spája s červeno značovaným chodníkom a oba chodníky končia.

5.5 Zdravotnícke zariadenia

Poskytovanie primárnej zdravotnej starostlivosti je zabezpečované sieťou neštátnych a verejných ambulancií. V obci Brutovce sa nenachádza žiadne zdravotnícke zariadenie, obyvatelia obce za týmito službami dochádzajú do Nižných Repáš a blízkeho mesta Levoča.

5.6 Služby

V obci sa nachádza aj pošta, ktorá je otvorená od pondelka do piatku. Pod túto poštu sa vzťahujú aj obce Olšavica a Vyšný Slavkov. V obci sa tiež nachádza obchod a pohostinstvo.

V Brutovciach sa nachádza aj miestna ľudová knižnica, ktorá je otvorená každú druhú sobotu.

Obrázok č. 26: Obchod a pohostinstvo, Brutovce
Zdroj: Obec Brutovce

6 EKONOMICKÉ ZDROJE OBCE

V roku 1553 boli v obci 3 opustené gazdovstvá a 28 želiarov, v roku 1787 obec mala 35 domov a 354 obyvateľov, z toho 8 zemanov, v roku 1828 mala 63 domov a 459 obyvateľov. Zaoberali sa poľnohospodárstvom a tkáčstvom. Väčšina obyvateľstva pracovala v poľnohospodárstve, sezónne v rozličných podnikoch v rámci okresu.

6.1 Zamestnanosť v obci

Najvyšší počet obyvateľov obce pracuje v poľnohospodárstve, poľovníctve a súvisiacich službách.

Počet fyzických osôb - podnikateľov podľa právnej formy (Tabuľka č. 23) klesá čoraz častejšie každým rokom počet fyzických osôb vo forme slobodného povolania sa už neeviduje od roku 2011. Čo sa týka podnikateľov alebo živnostníkov, ich počet sa stále znižuje. Samostatne hospodáriaci roľníci podľa dát Štatistického úradu sa v Brutovciach nenachádzajú.

Tabuľka č. 23: Fyzické osoby podľa právnej formy

Rok	Fyzické osoby			
	podnikatelia	živnostníci	slobodné povolania	samostatne hospodáriaci roľníci
2007	9	8	-	1
2008	8	7	-	1
2009	9	9	-	-
2010	11	10	1	-
2011	12	12	-	-
2012	10	10	-	-
2013	9	9	-	-
2014	7	7	-	-

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

V databázach ŠÚ SR sa nenachádza žiadny údaj o počte osôb, ktorí v obci Spišský Štvrtok sú evidovaní ako právnická osoba podľa ziskovej, či neziskovej právnej formy.

6.2 Nezamestnanosť v obci

K 31. 12. 2014 bolo v obci Brutovce evidovaných až 23 uchádzačov o zamestnanie, zatiaľ čo v roku 2006 bolo len 17. Počet nezamestnaných rapídne stúpol a možnosti zamestnať sa je stále menej.

Tabuľka č. 25: Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet uchádzačov	9	7	9	10	10	15	17	12
Počet uchádzačiek	8	10	11	13	10	10	8	11
Spolu	17	17	20	23	20	25	25	23

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

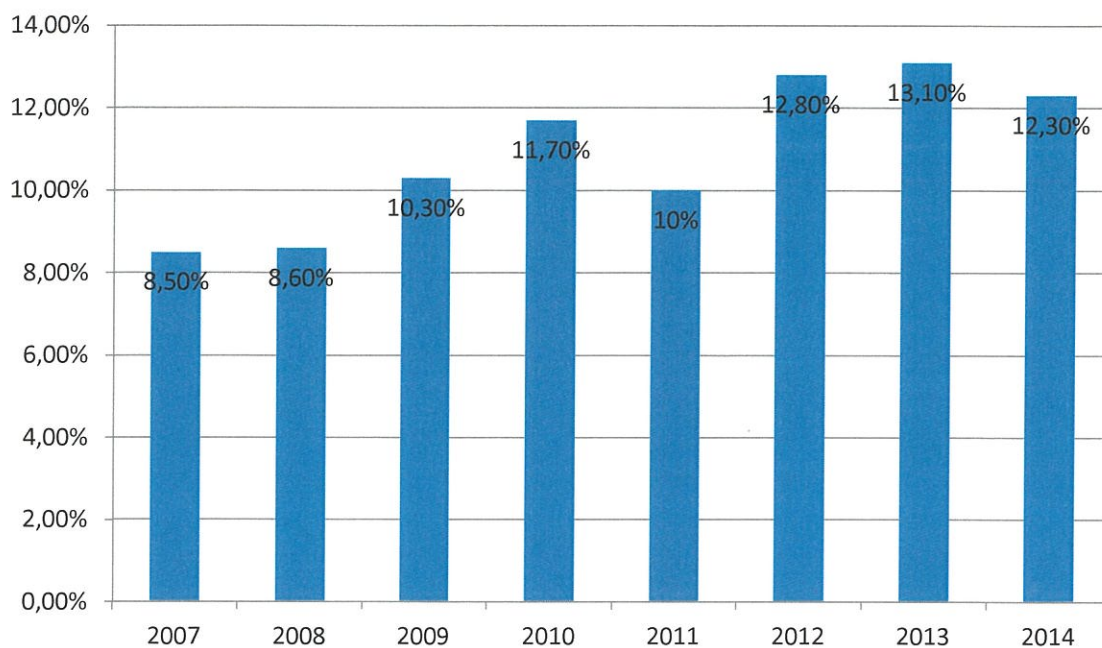
Tabuľka č. 26: Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie podľa pohlavia

Rok	Počet obyvateľov	Počet evidovaných					
		muži	v %	ženy	v %	Spolu	v %
2007	200	9	4,5%	8	4%	17	8,5%
2008	198	7	3,5%	10	5,1%	17	8,6%
2009	194	9	4,6%	11	5,7%	20	10,3%
2010	196	10	5,1%	13	6,6%	23	11,7%
2011	199	10	5%	10	5%	20	10%
2012	196	15	7,7%	10	5,1%	25	12,8%
2013	192	17	8,9%	8	4,2%	25	13,1%
2014	188	12	6,4%	11	5,9%	23	12,3%

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“

V porovnaní s počtom obyvateľov v roku 2006 a v roku 2014 je to o vyše 5% viac nezamestnanosti

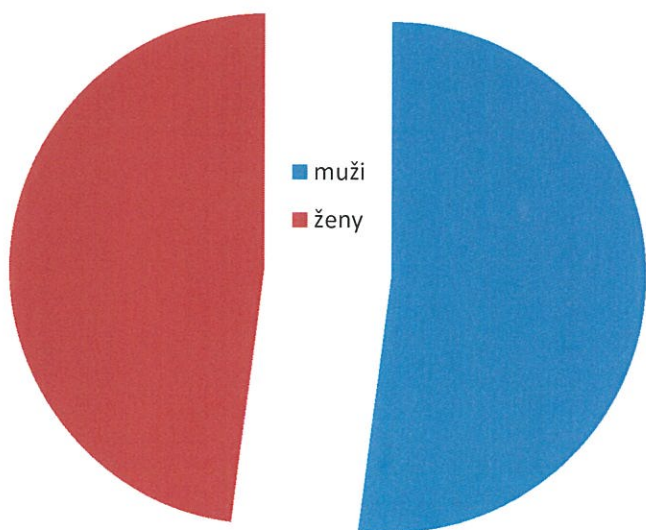
Graf č. 15: Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v percentách

Zdroj: Tabuľka č. 7 a č.26

Ako môžeme z grafu č. vyčítať najvyššia nezamestnanosť bola v roku 2013 a to až 13,1%. Postupne od roku 2007 sa nezamestnanosť zvyšovala, len v roku 2014 sa znížila na 12,30 %. V súčasnosti nezamestnanosť v obci Brutovce dosahuje výšku až 12,30 %.

Graf č. 16: Nezamestnanosť podľa pohlavia za rok 2014

Zdroj: Tabuľka č. 26

Tabuľka č. 27: Ekonomická aktivita obyvateľov v obci Brutovce

trvalo bývajúcce obyvateľstvo spolu	Ekonomická aktivita													
	pracujúci (okrem dôchodcov)	pracujúci dôchodcovia	osoby na materskej dovolenke	osoby na rodičovskej dovolenke	nezamestnaní	študenti SŠ	študenti VŠ	osoby v domácnosti	dôchodcovia	príjemcovia kapitálových príjmov	deti do 16 rokov (nar. po 20. 05. 1995)	iná	nezistená	z toho ekonomicky aktívni
197	69	1	1	1	19	13	6	1	52	0	28	0	6	90

Zdroj: „Štatistický úrad SR databáza DATAcube“, Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Podľa sčítania obyvateľov, ktoré bolo uskutočnené v roku 2011 bolo pracujúcich obyvateľov (okrem dôchodcov) 69. Najmenší počet ekonomicky aktívnych obyvateľov je z radov osôb na materskej dovolenke, osôb v domácnosti, osôb na RD, príjemcov kapitálových príjmov a iných. Počet dôchodcov v danom roku bol 52.

IV. SWOT ANALÝZA

S (silné stránky)

Prírodný potenciál

- kvalitné ŽP
- nekontaminované pôdy
- zachované prírodné zdroje
- prítomnosť jaskyne
- ticho a pokoj

Spoločenský potenciál

- bohatý kultúrny a spoločenský život
- existujúce futbalové ihrisko
- existujúce múzeum
- zrekonštruovaný kultúrny dom
- významné osobnosti

Technický potenciál

- schopnosť cirkvi prenajímať pozemky
- čiastočná rekonštrukcia spoločenských priestorov
- realizovaná rekonštrukcia verejného osvetlenia
- pokrytie mobilnou sieťou

Ekonomický potenciál

- miestni zručný remeselníci
- farmárčenie aj u mladých ľudí

W (slabé stránky)

Prírodný potenciál

- divá zver ohrozujúca prírodu
- nedôsledná separácia odpadu
- silný vietor
- veľa zatrávnených pozemkov

Spoločenský potenciál

- nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia
- vzrastajúci nezáujem obyvateľov o účasť na kultúrno- spoločenských a športových podujatiach
- žiadne služby pre turistov
- chýbajúce ubytovacie a stravovacie zariadenia

Technický potenciál

- nevybudovaná kanalizácia
- nevybudovaný plynovod
- slabá dostupnosť od miest
- zlý stav prístupových ciest
- nevybudovaná infraštruktúra
- problémové telekomunikačné siete

Ekonomický potenciál

- málo obyvateľov pracujúcich v obci
- nedostatok pracovným miest v obci

O (príležitosti)

Prírodný potenciál

- zlepšenie systému separácie
- využívanie poľ. a lesnej pôdy TU spôsobom
- snaha obce o udržanie zdravého ŽP
- značné množstvo investorov

Spoločenský potenciál

- zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami
- obnova športových podujatí
- vybudovanie multifunkčného ihriska
- rekonštrukcia objektov kultúrneho a historického významu
- výstavba a rekonštrukcia ubytovacích a stravovacích zariadení
- vybudovať centrum pre mládež

Technický potenciál

- rekonštrukcia dopravnej infraštruktúry
- vybudovanie chodníkov
- vybudovanie kanalizácie
- vybudovanie verejných priestranstiev a zelene
- zvyšovanie úrovne environmentálneho povedomia

Ekonomický potenciál

- poskytnúť pracovné miesta pre zdravotne postihnutých
- rozvoj vidieka a CR
- možnosť využitia priemyslu (nerastné suroviny)
- rybník na chov a predaj rýb

T (ohrozenia)

Prírodný potenciál

- znižovanie podielu biodiverzity
- veterná erózia
- kontaminácia spodných vôd
- záťaž poľnohospodárskej pôdy intenzívnym poľnohospodárstvom
- zánik tradícií, úbytok tradičných prvkov

Spoločenský potenciál

- nedostatok priestorov pre kultúrne podujatia

Technický potenciál

- ohrozenie ŽP obyvateľstvom
- vypúšťanie odpadových vôd
- nedobudovaná infraštruktúra

Ekonomický potenciál

- emigrácia mladých ľudí do mesta
- vek obyvateľov – prestarlé obyvateľstvo

V. ANALÝZA PROBLÉMOV

SWOT analýzou a prieskumom občanov sme identifikovali problémové oblasti na rozvoj ktorých je potrebné sa orientovať pre rozvoj obce Brutovce:

Problémová oblasť č.1: Nerozvinutý cestovný ruch

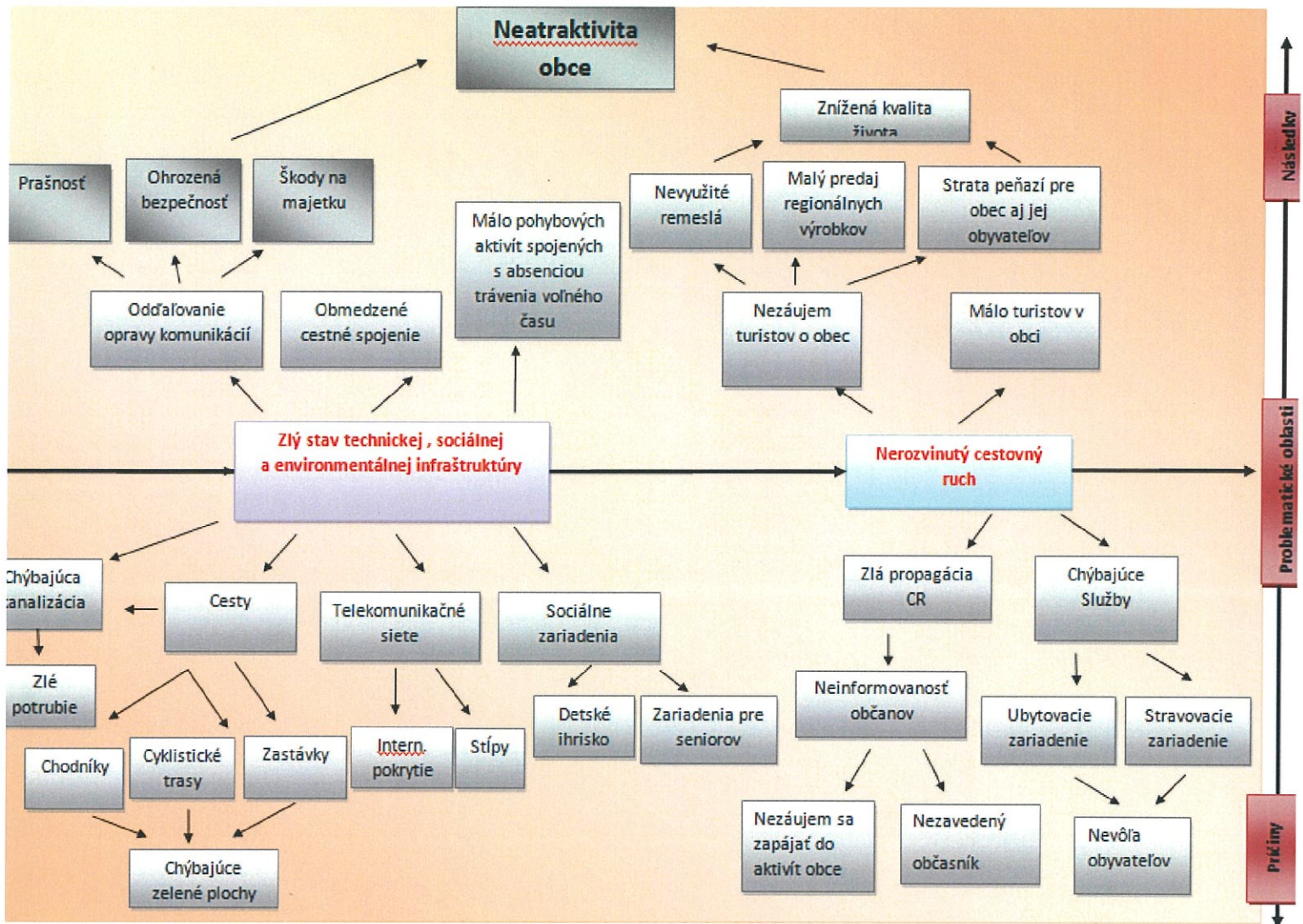
Problémová oblasť č.2: Nerozvinutá technická, sociálna a environmentálna infraštruktúra

Pomenovanie hlavných problémov sme identifikovali do stromu problémov. Cieľom bolo hľadať súvislosti v príčina – problém – dôsledky. Strom cieľov sme nakoniec zrkadlovo preniesli do stromu cieľov.

ROZVOJOVÁ STRATÉGIA

Stratégia obce Brutovce vychádza z poznania potrieb obce a jej obyvateľov pre dosiahnutie reálneho cieľa. Pre úspešné naplnenie cieľa je potrebná spolupráca všetkých zúčastnených aktérov rozvoja – občanov ako aj podnikateľov a štátu ktoré tieto záujmy podporia finančnými zdrojmi. Finančné zabezpečenie bude sprostredkované hlavne pomocou verejných zdrojov obce (európske fondy cez schválené operačné programy) ale aj súkromných zdrojov. Pomocou týchto zdrojov a rôznych aktivít zabezpečujúcich rozvoj sa obec Brutovce stane konkurencieschopnou a atraktívnou nielen pre obyvateľov ale aj účastníkov cestovného ruchu.

VI. STROM PROBLÉMOV

VIII. STRATEGICKÝ CIEĽ A OPATRENIA

Cieľ rozvoja :

Cieľom je zlepšiť sociálnu infraštruktúru a podmienky pre rozvoj cestovného ruchu v obci Brutovce. Zvýšením atraktivity prostredia obce, rozšírením a zlepšením kultúrneho spoločenského života v obci dosiahnuť zlepšenie sociálneho a ekonomického prostredia obce.

ŠPECIFICKÉ CIELE

Špecifický cieľ č.1	Zvýšiť ekonomický potenciál obce najmä rozvojom cestovného ruchu
Špecifický cieľ č.2	Dobudovanie sociálnej, technickej a environmentálnej infraštruktúry

Špecifický cieľ č. 1: Zvýšiť ekonomický potenciál obce najmä rozvojom cestovného ruchu

Zdôvodnenie: Obec Brutovce ponúka veľa historických pamiatok ktoré môžu lákať turistov a tým zvýšiť návštevnosť daného územia. Okrem cirkevných pamiatok sa tu nachádza i Múzeum ľudových hudobných nástrojov a expozícia drevených plastík (Drevená dedina). Cestovný ruch je dôležitý nástroj podnikania a preto je potrebné zvýšiť jeho ekonomický potenciál a atraktivitu územia prostredníctvom jeho rozvoja.

Opatrenia:

1. Propagácia obce a pripravenosť obce na rozvoj cestovného ruchu
2. Podpora zvyšovania kapacity a kvality zariadení aktívnej turistiky

Opatrenie č. 1.1 Propagácia obce a pripravenosť obce na rozvoj cestovného ruchu

Zlepšiť podmienky informovanosti občanov, a zvýšiť propagáciu obce. Zefektívniť komunikáciu a koordináciu aktivít. Aktívna účasť obyvateľov si vyžaduje zlepšenie komunikácie a informovanosti života na vidieku.

Aktivity (investície):

- 1.1.1 Vzdelávanie a informačné akcie, výmenné návštevy podnikov, poradenské služby , prenos vedomostí v oblasti vidieckeho cestovného ruchu, spolupráca
- 1.1.2 Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia prvkov priestorovej orientácie
- 1.1.3 Podpora rozvoja CR (konceptia CR, tvorba produktov, ponuka služieb a pod.)
- 1.1.4 Zúčastňovať sa na zasadnutiach a pomoc pri aktivitách MAS LEV, o. z.
- 1.1.5 Aktivity zamerané na propagáciu obce a mikroregiónu (propagačné materiály, web stránky o obci a mikroregióne, kniha povestí a pod.)
- 1.1.6 Organizovanie spoločných podujatí regiónu
- 1.1.7 Osveta, výchova a informovanosť obyvateľov
- 1.1.8 Zavedenie občasníka v obci
- 1.1.9 Aktívna spolupráca s blízkymi obcami a podnikateľmi v obci pri vytváraní ponuky služieb turizmu aj v rámci produktu SAFARI LEVa

Opatrenie č. 1.2 Podpora zvyšovania kapacity a kvality zariadení aktívnej turistiky

Skvalitniť ubytovacie a stravovacie kapacity, vybudovať rybník v obci a tým zvýšiť ponuku rôznorodých aktivít pre návštevníkov v oblasti cestovného ruchu.

Aktivity (investície):

- 1.2.1. Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia ubytovacích zariadení
- 1.2.2. Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení
- 1.2.3. Výstavba nového rybníka na chov a predaj rýb
- 1.2.4. Rekonštrukcia a modernizácia objektov historického a kultúrneho významu s cieľom ich využitia v oblasti cestovného ruchu
- 1.2.5. Výroba a predaj špecifických regionálnych výrobkov
- 1.2.6. V spolupráci s obcou Oľšavica, prípadne ďalšími aktérmi vybudovať náučný chodník ku jaskyni aj ku časti Podproč a spropagovať produkt
- 1.2.7. Spolupráca s miestnym múzeom a spoločné organizovanie rôznych exkurzií pre školy, škôlky, cestovné agentúry v zahraničí
- 1.2.8. Spolupráca s poľnohospodárskym družstvom pri rozšírení jeho výroby pridruženou výrobou (ovce, finálne spracovanie vlny, finalizácia ďalších produktov apod.)
- 1.2.9. Spolupráca s poľnohospodárskym družstvom pri zavedení a poskytovaní služieb turizmu
- 1.2.10. Vytvoriť ponuku služieb pre turistov a aktívne ju propagovať (jaskyňa prírodné danosti, príležitostné poľovačky, život na družstve apod.)
- 1.2.11. Rekonštrukcia objektu školy na Podproči v spolupráci s obcou Oľšavica a vytvorenie nových produktov i služieb rozvoja cestovného ruchu

Špecifický cieľ č. 2: Dobudovanie sociálnej, technickej a environmentálnej infraštruktúry

Zdôvodnenie: Obyvatelia obce Brutovce si želajú dobudovanie a rozvoj infraštruktúry ako to vyplýva z prieskumov, ktorej stav hodnotia ako nevyhovujúci.

Opatrenia:

- 1. Zriadenie a rekonštrukcia technickej a environmentálnej infraštruktúry**
- 2. Rozvoj sociálnej infraštruktúry, vybavenosti a služieb**
- 3. Zlepšenie podmienok bývania a služby pre obyvateľstvo**

Opatrenie č. 2.1 Zriadenie a rekonštrukcia technickej a environmentálnej infraštruktúry

Zabezpečiť kvalitnú a environmentálnu infraštruktúru, ktorá patrí k najdôležitejším činiteľom ovplyvňujúcim udržanie obyvateľstva na vidieku. Opatrenie je zamerané na zlepšenie a skvalitnenie stavu technickej infraštruktúry najmä dopravnej (komunikácie a chodníky).

Aktivity (investície):

- 2.1.1. Dobudovanie a rekonštrukcia dopravnej infraštruktúry (komunikácie a chodníky)
- 2.1.2. Rekonštrukcia autobusových zastávok
- 2.1.3. Dobudovanie kanalizačnej siete a čistiarne odpadových vôd so sídlom v obci, prípadne vybudovanie domových ČOV
- 2.1.4. Vybudovanie cyklotrasy na Bijacovce cez Podproč
- 2.1.5. Rekonštrukcia vodovodného potrubia v obci
- 2.1.6. Rekonštrukcia miestnych komunikácií
- 2.1.7. Vybudovanie, revitalizácia verejných priestranstiev a zelene, vrátane vybudovania prvkov oddychových zón (altánky, lavičky, ohniská atd.)

Opatrenie č. 2.2. Rozvoj sociálnej infraštruktúry, vybavenosti a služieb

Cieľom je zlepšenie sociálnej infraštruktúry a vybudovanie športovo rekreačného areálu v obci. Podpora športových podujatí a vytváranie vhodných aktivít pre rozvoj rôznych druhov športu pre obyvateľov a hlavne deti a mládež.

Cieľom opatrenia je aj výstavba dôstojných priestorov pre starostlivosť a aktivity seniorov.

Aktivity (investície):

- 2.2.1 Podpora fungovania denného stacionára
- 2.2.2 Zriadenie vývarovne pre seniorov
- 2.2.3 Vybudovanie detského a športového ihriska
- 2.2.4 Rekonštrukcia futbalového ihriska a jeho vybavenie
- 2.2.5 Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice, prístavba a jej vybavenie
- 2.2.6 Rekonštrukcia obecného rozhlasu
- 2.2.7 Výstavba amfiteátra v obci
- 2.2.8 Rekonštrukcia domu smútku
- 2.2.9 Vybudovanie prístrešku ku vchodu OcÚ - KD
- 2.2.10 Rekonštrukcia kuchyne kultúrneho domu a zabezpečenie nového zariadenia
- 2.2.11 Spolupráca s cirkvou pri organizovaní voľno - časových aktivít a organizovanie podujatí pre širšie okolie (stretávanie mládeže – rôzne tematiky, škola v prírode, centrum pre deti, posilňovňa, remeslá,.....atd.)
- 2.2.12 Pravidelne organizovať kurzy včelárstva v spolupráci s včelárom P. Komarom a ponuku rozposlať odborným školám, SPU Nitra, turistickým centráram a pod.
- 2.2.13 V spolupráci s cirkvou rekonštrukcia objektov a ich využitia pre verejnoprospešný charakter
- 2.2.14 Rekonštrukcia objektu MŠ a prepojenie jej využitia na viaceré funkcie a služby(klub pre seniorov, krúžky a záujmová činnosť,....)

Opatrenie č. 2.3. Zlepšenie podmienok bývania a služby pre obyvateľstvo

Opatrenie je zamerané na zlepšenie stavu bývania v obci a vybudovanie nových obytných zón a vytváranie podmienok pre bývanie mladých rodín a sociálne slabších skupín obyvateľstva.

Aktivity (investície):

- 2.3.1 Pravidelne organizovať zber odpadov ktoré sa neseparujú
- 2.3.2 Likvidácia čiernych skládok v obci formou organizovaných brigád, súťaží a pod.
- 2.3.3 Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie spojením viacerých partnerov, obcí (napr. pre kúpu štiepkovacieho stroja apod.)
- 2.3.4 Rozvíjať pestovnú činnosť v lese a v spolupráci s cirkvou vytvoriť sociálny podnik
- 2.3.5 Podpora individuálnej bytovej výstavby
- 2.3.6 Apelácia na príslušnú VÚC ohľadne vybudovanie retardérov hlavnej cesty na obe strany obce

IX. AKČNÝ PLÁN

Akčný plán pozostáva zo všetkých aktivít, ktoré sa plánujú v obci realizovať v rokoch 2015 až 2023 s cieľom jej rozvoja bez ohľadu na investora a nositeľa zodpovednosti za realizáciu.

Tabuľka č. 28: Akčný plán na roky 2015 – 2023

PRIORITA	OPATRENIE	NÁVRH PROJEKTU	ČASOVÁ NÁROČNOSŤ	FINANČNÁ NÁROČNOSŤ	GARANT	FINANČNÉ ZDROJE	POZNÁMKY
1. Zvýšiť ekonomický potenciál obce najmä rozvojom cestovného ruchu	1.1 Propagácia obce a pripravenosť obce na rozvoj cestovného ruchu	1.1.1 Vzdelávanie a informačné akcie, poradenské služby a pod.	3	3	Obec, MAS	MAS, Obec ŠR, EU fondy, MAS	
		1.1.2 Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia prvkov priestorovej orientácie	2	2	Obec	ŠR, EU fondy, MAS, Vlastné	
		1.1.3 Podpora rozvoja CR, (tvorba produktov, ponuka služieb)	2	1	Obec, MAS	Vlastné, ŠR, MAS, EU fondy	
		1.1.4 Zúčastňovať sa na zasadnutiach a pomoc pri aktivitách MAS LEV, o. z.	1	3	Obec	Vlastné, EÚ fondy ŠR	
		1.1.5 Aktivity zamerané na propagáciu obce a mikroregiónu (propagačné materiály, web stránky o obci a mikroregióne, kniha povestí a pod.)	1	1	Obec, MAS	ŠR, EU fondy, MAS	
		1.1.6 Organizovanie spoločných podujatí regiónu	1	1	Obec, MAS	Obec, MAS	
		1.1.7 Osveta, výchova a informovanosť obyvateľov	1	1	Obec	ŠR, EU fondy	
		1.1.8 Zavedenie občasníka v obci	1	1	Obec	ŠR, EU fondy	
		1.1.9 Aktívna spolupráca s blízkymi obcami a podnikateľmi v obci pri vytváraní ponuky služieb turizmu aj v rámci produktu SAFARI LEVa	2	2	Obec, MAS	Vlastné, EU fondy, ŠR, MAS	
		1.2 Podpora zvyšovania kapacity a kvality zariadení	1.2.1 Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia ubytovacích zariadení	2	3	Obec	EU fondy, bankový úver

aktívnej turistiky	1.2.2 Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení	2	2	Obec	EU fondy, Vlastné zdroje
	1.2.3 Výstavba nového rybníka v obci	2	2	Obec	EU fondy
	1.2.4 Rekonštrukcia a modernizácia objektov historického a kultúrneho významu s cieľom ich využitia v oblasti CR	1	1	Obec	Vlastné zdroje
	1.2.5 Výroba a predaj špecifických regionálnych výrobkov	1	1	Obec, MAS	MAS, Vlastné, ŠR
	1.2.6 V spolupráci s obcou Oľšavica, prípadne ďalšími aktérmi vybudovať náučný chodník ku jaskyni aj ku časti Podproč a spropagovať produkt	3	2	Obec, MAS, Podnikatelia	ŠR, EU fondy, podnikatelia
	1.2.7 Spolupráca s miestnym múzeom a spoločné organizovanie rôznych exkurzií pre školy, škôlky, cestovné agentúry v zahraničí	1	3	Obec, MAS	Vlastné, EU fondy, ŠR
	1.2.8 Spolupráca s poľnohospodárskym družstvom pri rozšírení jeho výroby pridruženou výrobou (ovce, finálne spracovanie vlny, finalizácia ďalších produktov apod.)	2	3	Obec, MAS	VÚC, EU fondy, ŠR
	1.2.9 Spolupráca s poľnohospodárskym družstvom pri zavedení a poskytovaní služieb turizmu	3	3	Obec	EU fondy, ŠR, podnikatelia

		1.2.10 Vytvoriť ponuku služieb pre turistov a aktívne ju propagovať (jaskyňa prírodné danosti, príležitostné poľovačky, život na družstve apod.)	1	1	Obec	Vlastné, ŠR,	
		1.2.11 Rekonštrukcia objektu školy na Podproči v spolupráci s obcou Oľšavica a vytvorenie nových produktov i služieb rozvoja cestovného ruchu	1	2	Obec	EU fondy, ŠR	
2. Dobudovanie sociálnej, technickej a environmentálnej infraštruktúry	2.1 Zriadenie a rekonštrukcia technickej a environmentálnej infraštruktúry	2.1.1. Dobudovanie a rekonštrukcia dopravnej infraštruktúry (komunikácie a chodníky)	1	3	Obec, VSR, VÚC	EU fondy, VÚC, VSR	
		2.1.2 Rekonštrukcia autobusových zastávok	2	1	Obec		
		2.1.3 Dobudovanie kanalizačnej siete a čistiarne odpadových vôd so sídlom v obci prípadne vybudovanie domových ČOV	1	3	Vodárenská spoločnosť	ŠR, EÚ fondy Vodárenská spoločnosť	
		2.1.4 Vybudovanie cyklotrasy na Bijacovce cez Podproč	3	3	Obec, MAS	Vlastné, ŠR, MAS, EU fondy	
		2.1.5 Rekonštrukcia potrubia v obci	2	3	Obec	EU fondy	
		2.1.6 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	3	3	Obec, MAS	ŠR, EU fondy, MAS	
		2.1.7 Vybudovanie, revitalizácia verejných priestranstiev a zelene, vrátane vybudovania prvkov oddychových zón (altánky, lavičky, ohniská atd.)	3	2	Obec, podnikatelia	Vlastné, ŠR, EU fondy, Podnikatelia	

2.2 Rozvoj sociálnej infraštruktúry, vybavenosti a služieb	2.2.1 Podpora fungovania, vybavenia, výstavby a rekonštrukcie zariadenia pre seniorov – klub pre dôchodcov	2	3	Obec	EU fondy, ŠR
	2.2.2 Zriadenie vývarovne pre seniorov	2	2	Obec	EU fondy, ŠR, Vlastné
	2.2.3 Vybudovanie detského a športového ihriska	3	2	Obec, MAS	Vlastné, ŠR, EÚ fondy, MAS
	2.2.4 Rekonštrukcia futbalového ihriska jeho vybavenie	3	3	Obec	Vlastné, ŠR, EU fondy, MAS
	2.2.5 Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice, prístavba a jej vybavenie	1	2	Obec	ŠR
	2.2.6 Rekonštrukcia obecného rozhlasu	2	2	Obec	ŠR, EÚ fondy, Vlastné
	2.2.7 Výstavba amfiteátra v obci	3	2	Obec	ŠR, EU fondy
	2.2.8 Rekonštrukcia domu smútku	1	4	Obec	ŠR, EU fondy
	2.2.9 Vybudovanie prístrešku ku vchodu OclÚ – KD	1	1	Obec	Vlastné zdroje, dotácie, sponzory
	2.2.10 Rekonštrukcia kuchyne kultúrneho domu a zabezpečenie nového zariadenia	1	2	Obec	Vlastné, EU fondy, ŠR
	2.2.11 Spolupráca s cirkvou pri organizovaní voľno - časových aktivít a organizovanie podujatí pre širšie okolie (stretávanie mládeže – rôzne tematiky, škola v prírode, centrum pre deti, posilňovňa, remeslá,.....atd.)	2	1	Obec	ŠR, EU fondy, Vlastné
	2.2.12 Pravidelne organizovať kurzy včelárstva v spolupráci	2	1	Obec, MAS	Vlastné, Súkromné zdroje

		s včelárom P. Komarom a ponuku rozposlať odborným školám, SPU Nitra, turistickým centrám a pod.					
		2.2.13 V spolupráci s cirkvou rekonštrukcia objektov a ich využitia pre verejnoprospešný charakter	3	2	Obec	ŠR, Vlastné	
		2.2.14 Rekonštrukcia objektu MŠ a prepojenie jej využitia na viaceré funkcie a služby(klub pre seniorov, krúžky a záujmová činnosť,...)	3	3	Obec	ŠR, EU fondy, Vlastné	
	2.3 Zlepšenie podmienok bývania a služby pre obyvateľstvo	2.3.1 Pravidelne organizovať zber odpadov ktoré sa neseparujú	2	3	Obec, MAS	ŠR, EU fondy	
		2.3.2 Likvidácia čiernych skládok v obci	1	1	Obec	Štátny rozpočet, Vlastné	
		2.3.3 Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie spojením viacerých partnerov, obcí (napr. pre kúpu štiepkovacieho stroja apod.)	3	3	Obec	ŠR, Vlastné, EÚ fondy	
		2.3.4 Rozvíjať pestovnú činnosť v lese a v spolupráci s cirkvou vytvoriť sociálny podnik	3	3	Obec	Vlastné, ŠR, EU fondy,	
		2.3.5 Podpora individuálnej bytovej výstavby	3	3	Obec	ŠR, EU fondy	
		2.3.6 Apelácia na príslušnú VÚC ohľadne vybudovanie retardérov hlavnej cesty na obe strany obce	1	2	Obec	ŠR, EU fondy	

PRÍLOHY

Príloha č. 1: Výsledky prieskumu verejnej mienky v obci Brutovce

Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 13 respondentov, z každej vekovej skupiny, najpočetnejšia bola skupina 60+ (9).

Vzdelanie: 31% základné, 23% stredné odborné s maturitou, 23% stredné odborné bez maturity

Odchod alebo plán odchodu po skončení štúdia do zahraničia: 62% nie, 38% nevie

Uplatniteľnosť po skončení štúdia v území MAS LEV: 54% nie, 46% áno

Zhodnotenie vlastnej životnej situácie: 45% skôr zlá, 27% skôr dobrá, 18% dobrá

Oblasti v obci, ktorým je potrebné sa venovať:

1. sociálne služby
2. životné prostredie
3. cestovný ruch
4. voľnočasové a kult. Podmienky
5. samospráva
6. imidž obce

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Kvalita (stav) životného prostredia v obci a okolí: 72% skôr dobrá, 18% dobrá

Opatrenia na zlepšenie životného prostredia:

- 1) zapojenie verejnosti do zlepšovania stavu životného prostredia a zvýšenie informovanosti občanov
- 2) dobudovanie kanalizácie
- 3) viac zelených plôch, priestranstiev v meste
- 4) zlepšenie stavu verejnej zelene

Dostatočnosť údržby a čistenia ciest: 36% skôr áno, 36% skôr nie

SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA, BÝVANIE a ALTERNATÍVNE VZDELÁVANIE

Opatrenia na zlepšenie sociálnej infraštruktúry:

1. výstavba klubu pre seniorov
2. zriadiť vývarovňu pre dôchodcov
3. hľadať alternatívne riešenia pre získanie finančných zdrojov
4. zlepšenie mimoškolského využitia a rozšírenie školských zariadení.

Opatrenia na zlepšenie alternatívneho vzdelávania:

1. zvýšiť počet exkurzií, náučných a tematických výletov
2. prevencia drogových záležitostí a civilizačných chorôb na školách
3. zlepšiť spoluprácu s inými školami

Opatrenia na zlepšenie situácie v oblasti bývania:

- 1) vytvorenie podmienok pre sociálne bývanie
- 2) tepelné hospodárstvo

VOĽNÝ ČAS, KULTÚRA, ŠPORT a DOBROVOĽNÍCTVO A ČINNOSŤ MIMOVLÁDNYCH ORGANIZÁCIÍ

Súčasná možnosť trávenia voľného času v obci: 33% športoviská, 27% knižnica, 27% klubovňa

Vyjadrenie dostatočnosti: 50% nie, 50% nevie posúdiť

Opatrenia na zlepšenie sociálnej infraštruktúry, dobrovoľníctva a činnosti MVO:

- 1) doplnenie alebo úprava kultúrnych zariadení
- 2) rozšírenie každoročných kult. a športových podujatí
- 3) zlepšenie stavu knižníc
- 4) fungovanie a podpora klubovni pre mládež
- 5) doplnenie alebo úprava športových zariadení

SAMOSPRÁVA

Opatreniam na zlepšenie situácie v oblasti samosprávy:

1. aktívnejšia komunikácia poslancov zastupiteľstva s obyvateľmi
2. zapájanie mládeže do diania v obci
3. organizovanie stretnutí samosprávy s občanmi
4. lepšia informovanosť o termínoch zasadnutia členov obecného zastupiteľstva

DOPRAVA A BEZPEČNOSŤ

Opatrenia na zlepšenie situácie v oblasti samosprávy:

1. údržba a rekonštrukcia chodníkov a miestnych komunikácií
2. úprava autobus. spojenia obec – okolie
3. riešenie dopravy detí do školy šk. autobusom
4. zlepšenie vzhľadu autobus. zastávok a okolia

CESTOVNÝ RUCH

Opatrenia na zlepšenie situácie v oblasti cestovného ruchu:

1. obnova tradičných zvykov a remesiel
2. zlepšenie marketingovej podpory rozvoja cestovného ruchu
3. poskytovanie ubytovania na súkromí pre turistov za poplatok
4. rozvoj a výroba špecifických regionálnych produktov

Záujem poskytovať ubytovanie na súkromí pre turistov za poplatok: 42% nie, 33% neviem, 25% áno

Záujem poskytovať iné služby pre turistov (napr. sprevádzanie, tlmočenie a pod.): 45% nie, 36% neviem

HOSPODÁRSTVO

Služby chýbajúce v okolí: Zdravotnícke zariadenie, obchodné centrum, mäsiarstvo

Mal by podľa Vás existovať vo Vašej obci sociálny podnik resp. mala by mať obec založenú živnosť na chýbajúce služby: 69% áno, 23% neviem

Aký typ podniku:

- podnik služieb – 29%
- poľnohospodársky – 21%
- lesnícky – 21%
- potravinársky – 14%
- stavebný – 14%

Opatrenia na zlepšenie situácie v oblasti hospodárstva:

1. obchody - úprava prevádzkových hodín, lepšie zásobovanie
2. dobudovanie plynofikácie a kanalizácie
3. zlepšenie spolupráce samospráva –podnikateľ

MARKETING a IMIDŽ OBCE

Opatrenia na zlepšenie situácie v oblasti imidžu obce: nepokladajú za dôležité

1. zavedenie občasníka
2. aktuálna web stránka obce
3. propagácia a vytváranie pozitívneho obrazu obce cez médiá

LEADER A MAS LEV

Viete čo je program Leader? 83% nie, 17% áno

Príloha č. 2: Menný zoznam ľudí, ktorý sa zúčastnili tvorby SWOT analýzy a problémovej analýzy dňa 21.05.2014 v obci Brutovce

1. Hockicko Daniel, Ing.
2. Hockicko Marcel
3. Popovič Marcel
4. Popovič Ondrej
5. Demová Dana
6. Beličáková Mária
7. Komara Jozef
8. Demo Peter, Mgr.
9. Komara Ján
10. Sakmár Valentín
11. Biroščák Michal
12. Popovičová Helena
13. Smetanka Michal
14. Poduška Ondrej
15. Zaťko Pavol
16. Popovičová Mária
17. Demočková Marta
18. Bačrayová Alena
19. Hockicková Anna
20. Zelený Peter
21. **Hipsay Jonáš**
22. Biroščák Lukáš
23. Biroščáková Alžbeta

Príloha č. 3: Fotodokumentácia zo stretnutia pri tvorbe programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Brutovce

Obsah

I. ÚVOD	2
II. METODIKA TVORBY PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE	4
III. AUDIT ZDROJOV OBCE BRUTOVCE.....	6
A) Z HISTÓRIE OBCE.....	6
B) ANALÝZA SÚČASNEJ SITUÁCIE V OBCI.....	6
1 PRÍRODNÉ ZDROJE OBCE	8
1. 1 Pôda.....	8
1.2. Nerastné suroviny	10
1.3 Lesy.....	10
1. 4 Voda.....	12
1. 5 Chránené územia	13
1.6 Klimatické pomery	13
2 HISTORICKÉ ZDROJE.....	13
3 AUDIT ĽUDSKÝCH ZDROJOV.....	16
3.1 Počet obyvateľov obce – podľa pohlavia.....	16
3. 2 Veková štruktúra obyvateľov obce.....	18
3. 3 Veková štruktúra obyvateľov – členenie podľa produktívnosti.....	19
3.4 Index starnutia	20
3.5 Prirodzený prírastok obyvateľstva.....	21
3.6 Migrácia obyvateľstva	22
3.7 Celkový prírastok/úbytok obyvateľov obce	22
3.8 Štruktúra obyvateľstva podľa vierovyznania	23
3.9 Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti.....	24
3.10 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce.....	25
3. 11 Spoločenské organizácie obce	26
4 MATERIÁLNE ZDROJE OBCE	27
4.1 Domový a bytový fond obce	27
4.2 Technická infraštruktúra obce	29
5 SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA A SLUŽBY	30
5.1 Školské zariadenia	30
5.2. Kultúrne zariadenia.....	30
5.3 Športové zariadenia.....	30
5.4. Turistická infraštruktúra v obci	30
5.5 Zdravotnícke zariadenia.....	32

5. 6 Služby.....	32
6 EKONOMICKÉ ZDROJE OBCE.....	33
6.1 Zamestnanosť v obci.....	33
6.2 Nezamestnanosť v obci.....	34
IV. SWOT ANALÝZA	37
V. ANALÝZA PROBLÉMOV	39
VI. STROM PROBLÉMOV	40
VII. STROM CIEĽOV	41
VIII. STRATEGICKÝ CIEĽ A OPATRENIA	42
IX. AKČNÝ PLÁN	46
PRÍLOHY	51
Príloha č. 1: Výsledky prieskumu verejnej mienky v obci Brutovce.....	52
Príloha č. 2: Menný zoznam ľudí, ktorý sa zúčastnili tvorby SWOT analýzy a problémovej analýzy dňa 21.05.2014 v obci Brutovce.....	55
Príloha č. 3: Fotodokumentácia zo stretnutia pri tvorbe programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Brutovce.....	56
Zoznam tabuliek.....	59
Zoznam grafov	60
Zoznam obrázkov	61

Zoznam tabuliek

- Tabuľka č. 1: Základné informácie o obci
- Tabuľka č. 2: Využitie pôdneho fondu v obci Brutovce
- Tabuľka č. 3: Využitie poľnohospodárskej pôdy v obci Brutovce
- Tabuľka č. 4: Využitie nepoľnohospodárskej pôdy v obci Brutovce
- Tabuľka č. 5: Vlastníctvo lesnej pôdy obce
- Tabuľka č. 6: Informácie o jednotkách priestorového rozdelenie lesa v katastri obce Brutovce podľa svetových strán
- Tabuľka č. 7: Vývoj počtu obyvateľov v obci Brutovce podľa pohlavia
- Tabuľka č. 8: Vývoj počtu obyvateľov za roky 1997, 2006 a 2014
- Tabuľka č. 9: Veková štruktúra obyvateľov obce Brutovce – podľa pohlavia
- Tabuľka č. 10: Počet obyvateľov Brutovciac podľa produktívnosti
- Tabuľka č. 11: Vývoj ukazovateľa v obci Index starnutia
- Tabuľka č. 12: Vývoj ukazovateľa Prirodzený prírastok v obci Brutovce
- Tabuľka č. 13: Migrácia obyvateľstva
- Tabuľka č. 14: Vývoj ukazovateľa Celkový prírastok/ úbytok v Brutovciach
- Tabuľka č. 15: Štruktúra obyvateľov podľa vierovyznania
- Tabuľka č. 16: Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti
- Tabuľka č. 17: Najvyššie dosiahnuté vzdelanie obyvateľov Brutovciac
- Tabuľka č. 18: Domový a bytový fond obce
- Tabuľka č.19: Domy podľa obývateľnosti v obci
- Tabuľka č. 20: Obdobie výstavby v obci
- Tabuľka č. 21: Vybavenosť obce technickou infraštruktúrou
- Tabuľka č. 22: Vybavenosť obývaných bytov technickou infraštruktúrou
- Tabuľka č. 23: Fyzické osoby podľa právnej formy
- Tabuľka č. 24: Zruční ľudia v obci
- Tabuľka č. 25: Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie
- Tabuľka č. 26: Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie podľa pohlavia
- Tabuľka č. 27: Ekonomická aktivita obyvateľov v obci Brutovce
- Tabuľka č. 28: Akčný plán na roky 2015 – 2023

Zoznam grafov

- Graf č. 1: Využitie poľnohospodárskej pôdy k 31. 12. 2014 v obci Brutovce
- Graf č. 2: Využitie pôdneho fondu
- Graf č. 3: Vývoj počtu obyvateľov v obci Brutovce podľa pohlavia v grafe
- Graf č. 4: Počet obyvateľov obce
- Graf č. 5: Vývoj počtu obyvateľov počas rokov 1997, 2006 a 2014
- Graf č. 6: Vývoj počtu obyvateľov v rozmedzí rokov 1997 - 2014
- Graf č. 7: Vývoj ukazovateľa v obci Index starnutia
- Graf č. 8: Vývoj Prirodzeného prírastku v obci
- Graf č. 9: Vývoj migračného salda obce Brutovce
- Graf č. 10: Celkový prírastok/úbytok obyvateľov
- Graf č. 11: Štruktúra obyvateľov podľa vierovyznania
- Graf č. 12: Národnosť
- Graf č. 13: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce
- Graf č. 14: Obdobie výstavby bytov v obci
- Graf č. 15: Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v percentách
- Graf č. 16: Nezamestnanosť podľa pohlavia za rok 2014

Zoznam obrázkov

- Obrázok č. 1: Mapa mikroregiónu Levočské vrchy
- Obrázok č. 2: Región MAS LEV, o. z.
- Obrázok č. 3: Katastrálne územie obce Brutovce
- Obrázok č. 4: Počet stromov v katastri obce Brutovce, drevinové zloženie v grafe (28. 4. 2015)
- Obrázok č. 5: Drevinové zloženie podľa názvu stromov v obci Brutovce
- Obrázok č. 6: Slavkovský potok (prítok Torysy) v Levočských vrchoch
- Obrázok č. 7: Lúky na hore Bišár
- Obrázok č. 8: Ľalia cibul'konosná (vpravo)
- Obrázok č. 9 : Vchod do jaskyne
- Obrázok č. 10: Kostol sv. Vavrinca v Brutovciach
- Obrázok č. 11: interiér kostola v Brutovciach pred rekonštrukciou
- Obrázok č.12: interiér kostola po rekonštrukcii – vitráže
- Obrázok č. 13: Kaplnka nad obcou (vpravo na fotke)
- Obrázok č. 14: Pomník padlým
- Obrázok č. 15: Erb obce Brutovce
- Obrázok č. 16: Prameň sv. Vavrinca
- Obrázok č. 17: Múzeum ľudových hudobných nástrojov
- Obrázok č. 18: Drevená dedina, Brutovce
- Obrázok č. 19: Fašiangy v obci
- Obrázok č. 20: DHZ Brutovce
- Obrázok č. 21: KD pre rekonštrukciou
- Obrázok č. 22: KD po rekonštrukcii
- Obrázok č. 23: Smerovníky blízko obce
- Obrázok č. 24: cyklistické smerovníky v obci
- Obrázok č. 25: Maximálny sklon počas cyklotrasy cez Brutovce
- Obrázok č. 26: Obchod a pohostinstvo, Brutovce

Titulný obrázok: Brutovce v zime, Zdroj: Združenie turizmu Levoča